

Central Library

Central University of Karnataka, Kalaburgi

Good Morning CUK !

→ **News Headings**

Education

Science & Technology

Nutrition and Health

Business, Finance & Marketing

Economic News

Event and Celebration

Art & Architecture

Sports & Cultural

Editorial News

EDUCATION

ಸಿಯುಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಪರಿನಿರ್ವಾಣ ದಿನಾಚರಣೆ

ಆಳಂದ ತಾಲೂಕಿನ ಕಡಗಂಚಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಮಹಾಪರಿನಿರ್ವಾಣ ದಿನಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ.ಭೀಮರಾವ್ ಭೋಸಲೆ, ಕುಲಪತಿ ಪ್ರೊ. ಬಟ್ಟುನಾರಾಯಣ ಇದ್ದರು.

■ ವಿಕ ಸುದ್ದಿಯೊಳಿ ಆಳಂದ

ಭಾರತವನ್ನು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಭಾರತವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವಲ್ಲಿ ಡಾ. ಬಿ .ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೈದರಾಬಾದ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರೊ. ಭೀಮರಾವ್ ಭೋಸಲೆ ಹೇಳಿದರು.

ತಾಲೂಕಿನ ಕಡಗಂಚಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ 67ನೇ ಮಹಾಪರಿನಿರ್ವಾಣ ದಿನಾಚರಣೆ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಅವರು, ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎಂದರು.

ಕುಲಪತಿ ಪ್ರೊ.ಬಟ್ಟು ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿ, ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ವಿಫಲವಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಕುಸಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಮತ್ತೆ ಗುಲಾಮರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಜೀವನ ನಮಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಸಿಯುಕೆ ಎನ್‌ಎಸ್‌ಎಸ್ ಘಟಕದ ವತಿಯಿಂದ ರಕ್ತದಾನ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ರಕ್ತದಾನ ಮಾಡಿದರು. ಪ್ರಭಾರಿ ಕುಲಸಚಿವ ಪ್ರೊ.ಚನ್ನವೀರ ಆರ್ ಎಂ, ಕ್ರೀಡಾ ಆರೋಗ್ಯ ತಜ್ಞ ಡಾ.ಕೃಷ್ಣ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಪ್ರೊ.ಪಿ.ರಾಘವಯ್ಯ ಇತರರಿದ್ದರು.

UGC approves draft norms for short-term skill courses in HEIs

TIMES NEWS NETWORK

New Delhi: The University Grants Commission approved the 'Guidelines for the Introduction of Short-Term Skill Development Courses in Higher Educational Institutes (HEIs),' on Thursday. The draft will be made public for feedback soon.

The salient features of the guidelines include anyone who has passed the senior secondary examination or its equivalent and is eligible for admission to any undergraduate programme, can pursue credit-linked short-term skill development certificate courses of three-six months in the Higher Education Institution (HEI).

"The HEI shall use a credit mechanism to design the course structure. A short-term skill development course in any stream shall be at least 12 credits and a maximum of 30 credits. The short-term skill development course must have a greater focus on practical lear-

ning," said M Jagadesh Kumar, chairperson, UGC.

As per the draft guidelines, the objective is "To formulate the premise for integrating skilling into higher education at all levels and for introducing short-term industry-relevant courses (Certificate courses) in the HEIs to bridge the skill gap."

The draft mentions 27 focus areas for the credit-linked short-term skill development courses, which include AI, robotics, Internet of Things, data science and analytics, electronic system designs, digital marketing, Yogic Sciences, and soft skills and courses in effective communication, critical thinking and problem-solving, among others.

All HEIs under the UGC Act, 1956, are eligible to offer short-term skill development courses; the courses will be run with due approval of their governing bodies/ statutory councils/ board of management or any other equivalent academic bodies.

UGC nod soon for short-term courses

R. Sujatha

CHENNAI

Higher education institutions (HEIs) will soon have the freedom to introduce short-term, credit-linked skill development certificate courses of three to six months.

The self-financing courses may be offered to those who have qualified in the senior secondary exam (10+2) and are eligible for admission to any UG programme of the institu-

tion. The University Grants Commission (UGC), at its meeting on Thursday, approved the guidelines for the HEIs to start such courses. The draft will be published on its website for public comments.

As many as 29 courses have been included. The HEIs could offer courses, provided they have the infrastructure and training capacity. A short-term course in any stream shall be of at least 12 credits and a maximum of 30 credits,

with greater focus on practical learning. The curriculum may be developed in consultation with the relevant sector skill councils or existing accredited bodies or institutions and industry partners. Candidates may take a maximum of two courses during their degree/diploma programmes. Institutions may have a say in how they conduct the theory classes, but the hands-on training must happen in an industry setting or workshop.

Bengaluru

IISc. researcher comes up with water pumping system that requires zero electricity

The Hindu Bureau
BENGALURU

The efforts of a researcher at the Indian Institute of Science (IISc.) have resulted in villages in Chhattisgarh being equipped with a sustainable water pumping system that requires zero electricity.

Punit Singh, associate professor at the Centre for Sustainable Technologies (CST), has been working on a solution to address the irrigation scarcity in Chhattisgarh for the past 10 years. His efforts started with a field survey to understand the soil and terrain of Taipadar village in Bastar district.

According to IISc., owing to Mr. Singh's efforts, Taipadar is now equipped with a sustainable water pumping system that requires zero electricity. His project uses low-head check dams and cascades of such dams along rivers, with turbine pumps installed to pump water without any electricity.

The turbine uses about

The turbine uses about 90% of the river water flow at low head, which is then recycled back to the river, to generate power.

90% of the river water flow at low head (which is then recycled back to the river) to generate power, specifically torque and speed, which is then used to drive standard submersible multi-stage pumps. The novel-

ty lies in the precise design of the system.

Depending on specific site conditions, where the water head ranges from 2 to 4 metres, the objective is to lift and transport water to different elevations,

usually between 15 and 25 metres, or even up to 30 metres, if required.

Mr. Singh started working on developing turbine pumps for electricity generation during his PhD at the Karlsruhe Institute of Technology in Germany. When he returned to India in 2009, he started exploring the deployment of ram pumps in Chhattisgarh, starting with Taipadar.

"Two turbine pumps with power generation capabilities were generously sponsored by the KSB Pumps Trust in Germany. I invested about ₹50 lakh in a ram pump sourced from Rife, USA, and in the construction work, which

spanned three years," Mr. Singh said.

Apart from Taipadar, similar systems were set up in Girdalpara in Sukma district and Karhani in Gourella-Pendra-Marwahi (GPM) district.

In December 2022, the Foundation for Science Innovation and Development at IISc. joined hands with the Chhattisgarh Water Resources Department to scale up the water resource management and irrigation infrastructure in the State. The areas covered under this collaboration include Karhani, Neelawaram (Sukma district), and Pongro (Jashpur district).

Govt. of Karnataka
Office of the Executive Engineer
Rural Drinking Water and Sanitation, Division Chikodi
Tel. No.: 08338-275101 E-Mail: ee.rdws.ckd@gmail.com

NO:EE/RDW&S/DN-CKD/PB/KW3&4/TENDER/2023-24/15/1902 Date:04/12/2023

TENDER NOTIFICATION
(Through E-procurement Portal only)

Tenders are invited on behalf of the governor of govt of Karnataka according to KTCP act 2000 through e-procurement Portal for the below mentioned works.

Work Indent No:5277, 5864, 5862

KARNATAKA FOREST DEPARTMENT
OFFICE OF THE CONSERVATOR OF FORESTS & FIELD DIRECTOR

Bandipur Tiger Reserve, Gundlupet Taluk
Chamarajanagar - 571126

Ph.: 08229-236043, Fax: 0822-236060, Mob: +91 9480807733, +91 8762810602
Email: directorbtrr@gmail.com Web: www.bandipurtigerreserve.in

No: A4/BUD/TENDER/RAILWAY BARRICADE/NUGU/CR-53/2023-24
Date: 27-11-2023

BRIEF TENDER NOTIFICATION

It is hereby informed to the General Public that,

Exemptions provided for differently-abled students of classes I to IX in exams

A file photo of visually challenged students writing II PU exam with the help of scribes.

The Hindu Bureau

BENGALURU

The State government has decided to provide certain exemptions in exams for differently abled students from classes I to IX, including compensatory time for the scribe to read the question paper.

However, such students should furnish a medical certificate from the government agency concerned to avail of the concessions. These exemptions aim to create a barrier-free environment for students with disabilities, the government said.

In 2018, the State government provided some exemptions in the board exams for class X and II PU students. The Central Board of Secondary Education (CBSE) also provided this facility for class X and class XII specially-abled students.

In continuation of these reforms, these exemptions will be provided for other students as well. As per the order issued by the Department of School Education and Literacy, it will provide the facilities of a scribe or a reader and compensatory time.

Spastic, visually challenged, physically challenged, dyslexic, autistic, and candidates with disabilities are permitted to use a scribe. These students will be given com-

Such students can avail themselves of the facilities of a scribe or a reader and compensatory time, as per an order issued by the dept.

pensatory time: an additional 60 minutes for a three-hour paper, 50 minutes for a two-and-a-half hour paper, 40 minutes for a two-hour paper, and 30 more minutes for a one-and-a-half hour paper.

Options

Students with hearing disabilities, muscular dystrophy, learning disability, and those who are visually challenged can study only one language, instead of three. They can also choose two subjects among Social Science, Political Science, Economics, Carnatic or Hindustani music, instead of Mathematics and Science. These students will also have facilities such as alternative or separate questions in the exam. Students who are dyslexic will be allowed to use a simple calculator.

“The government has already provided this facility for specially-abled students of class X and II PU. Therefore, even students of lower classes should also get it,” B.B. Cauvery, Commissioner for School Education, said.

AICTE removes intake cap for top colleges, ruffles many feathers

Sruthy Susan.Ullas
@timesgroup.com

Bengaluru: The recent reforms announced by All India Council for Technical Education (AICTE) for engineering colleges have created a stir among the city's educational institutions. Educationists feel the reforms will affect tier-2 and 3 colleges as well as conventional degree colleges.

AICTE, in its approval process handbook for academic years 2024-27 released Wednesday, relaxed the upper limit for intake in courses offered by well-performing existing institutions. The institutions need to showcase quality infrastructure and qualified faculty before seeking an increase in intake.

The AICTE move, experts say, is to counter private universities which currently have no cap on intake for their courses. "The council wanted to create a level playing field for its affiliate-colleges too. Currently, private universities increase intake as per demand as it's an internal body that approves it. The council's contention: Why should a top playing affiliate-college lose out to these private universities because of these restrictions?" said an educationist.

The move, however, will affect tier 2 and 3 colleges as students will continue to flock only to the top-rung ones. "It's not easy for colleges in tier-2 and 3 cities to find good staff. They are already struggling for students. Imagine their plight when tier-1 colleges increase intake," he said.

"However, the state go-

AICTE has relaxed the upper limit for intake in courses offered by well-performing existing institutions. The colleges need to showcase quality infrastructure and qualified faculty before seeking increase in intake

vernment has the power to not issue NOCs to these tier-1 colleges, if it wants to cap an abnormal increase. It can exercise this option to save tier 2 and 3 colleges," he added.

It may be recalled that the state government had written to AICTE to control the abnormal increase in intake for certain streams in colleges running out of tier-1 cities, but the latter had disagreed.

"It's a welcome move for top colleges. With foreign universities also entering the space, they can remain competitive. It will also ensure quality engineers are produced from state-of-the-art colleges. However, it may affect the other non-performing colleges," said a college principal.

In yet another change, undergraduate courses in management and computer applications — BBA and BCA — have been brought

under the umbrella of AICTE. "When engineering colleges are offering MBA and MCA, why shouldn't they offer BBA and BCA, too? We are expecting many engineering colleges to embrace this change as MBA and MCA in VTU's affiliate-colleges are very popular. Students might also feel that infrastructure and placements in an engineering college could be better," said an engineering college principal.

"The new approval process will definitely help top engineering colleges and equally promote other colleges to improve automatically to grab this opportunity. It's a good move to bring BBA/BCA under AICTE since MBA/MCA are already under it. Because of better facilities, students will definitely prefer these courses under engineering stream, rather than opting for conventional degree colleges. This move has to be taken in a competitive spirit..." said Ravishankar BV, principal, Nagarjuna College of Engineering and Technology.

However, BG Satyaprasad, president, Bangalore University Directors and Principals of B-Schools Association, chose to differ: "It will damage traditional colleges and severely hit admissions. AICTE shouldn't have entered this space and should have governed only professional courses. There are thousands of colleges offering BCA and BBM. How will AICTE monitor them? Also, the removal of the intake cap in top colleges will lead to a capitalist society, where the big fish will eat the small fish," he said.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ದುಶ್ಚಟಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗದಿರಿ

ಚಳ್ಳಕೆರೆ: ಹದಿ ಹರಿಯರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮೂಹವು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆ ನಿಮ್ಮದಾಗಿ ಸಿಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. 15 ರಿಂದ 20 ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಅನ್ನುವುದು ಸಹಜ, ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಮಾದಕ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ದೂರವಿರಬೇಕು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಅಪರ್ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಎಚ್ ಆರ್ ಹೇಮಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು.

ನಗರದ ವಾಸವಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಹಾಗೂ ತಾಲೂಕು ಕಾನೂನು ಸಮಿತಿ ವಕೀಲರ ಸಂಘ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಿರುವ ವಿಶ್ವ ಏಡ್ಸ್ ದಿನಾಚರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿ, ಏಡ್ಸ್ ರೋಗ ಅನ್ನುವುದು ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಾರಣಾಂತಿಕವಾಗಿ ಹರಡಿತ್ತು ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಏಡ್ಸ್ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ, ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಾದಕ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗದೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯವನ್ನು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಜತೆ ಕಳೆಯಿರಿ ಅಂದಾಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕ ಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಇನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಆಡಳಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು

ನಗರದ ವಾಸವಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಹಾಗೂ ತಾಲೂಕು ಕಾನೂನು ಸಮಿತಿ ವಕೀಲರ ಸಂಘ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಿರುವ ವಿಶ್ವ ಏಡ್ಸ್ ದಿನಾಚರಣೆ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಜೆ ಡಿ ವೆಂಕಟೇಶ್, ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಪಿ ಪಾಲಯ್ಯ, ಎಂ ಸಿದ್ದರಾಜು ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ವಾಸವಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಜೆ ರಾಮುಲು ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದರು.

ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಫೌಜಿಯಾ ತರನ್ನುಮ್

ಚಿಂಚೋಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ದಸ್ತಾಪುರ ಚಿಮ್ಮಾಇದಲಾಯಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಡೀಸಿ ಗಣಿತ ಪಾಠ | ಮಕ್ಕಳು ಗೈರಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸಲಹೆ

• ಕನ್ನಡಪ್ರಭ ವಾರ್ತೆ ಚಿಂಚೋಳಿ

ತಾಲೂಕಿನ ದಸ್ತಾಪುರ ಮತ್ತು ಚಿಮ್ಮಾಇದಲಾಯಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಫೌಜಿಯಾ ತರನ್ನುಮ್ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಗೈರು ಹಾಜರಿ ಆಗದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದರು.

ದಸ್ತಾಪುರ ಗ್ರಾಮದ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗುಣಾಕಾರ ಮತ್ತು ಭಾಗಾಕಾರ ಲೆಕ್ಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದ ನಂತರ ಕಪ್ಪುಹಲಗೆ ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸರಿಯಾದ ಲೆಕ್ಕಬಿಡಿಸಿದಾಗ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೆಚ್ಚುಗೆಪಟ್ಟರು. ಚಿಮ್ಮಾಇದಲಾಯಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಪಾಠವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಕೇಳಿ ತುಂಬ ಸಂತಸಪಟ್ಟರು. ಆದರೆ ದಾವಿಲಾತಿಯಂತೆ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚು ಹಾಜರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು.

ತಾಲೂಕಿನ ಪುರಸಭೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಚಿಂಚೋಳಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಆಸ್ಮಿತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಳ ಇದ್ದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿದೆ. ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಅವರು ಇದರ

ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗಣಿತ ಲೆಕ್ಕ ಹೇಳಿದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಫೌಜಿಯಾ ತರನ್ನುಮ್.

ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದರು.

ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ ಇಂಜಿನಿಯರ ದೇವೇಂದ್ರಪ್ರ ಕೋರವಾರ, ಟ್ಯಾಂಕ್ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಪೈಪ್ ಲೈನ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಕಾರಣ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಉಪಯೋಗ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾ

ಹಿತಿ ನೀಡಿದರು. ಚಿಂಚೋಳಿ ಪುರಸಭೆಯಿಂದ ಜನಸಂಪರ್ಕ ಸಭೆ ನಡೆಸಿ ಜನರ ಅಹವಾಲುಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ದಿಸಬೇಕು ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದರು.

ಚಿಂಚೋಳಿ ಪುರಸಭೆಯಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಆಸ್ಮಿತೆ ಕರ ವಸೂಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಒಟ್ಟು ₹72 ಲಕ್ಷ ಆಸ್ಮಿತೆಗೆ

ಇದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ₹58.15 ಲಕ್ಷ ವಸೂಲಿ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನು ₹22 ಲಕ್ಷ ಕರ ವಸೂಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಕಾಶಿನಾಥ ಧನಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದರು.

ನಂತರ ಫೌಜಿಯಾ ವಿಲೇವಾರಿ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಅವರು, ಅಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕೆ, ಕಸವಿಲೇವಾರಿ ಘಟಕ ಯಂತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಅವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಾರ ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಗರೋತ್ಥಾನ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ವಿವಿಧ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರು.

ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 18 ವರ್ಷದ ಯುವ ಜನರನ್ನು ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಸರು ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ನಂತರ ಸರ್ಕಾರಿ ಕನ್ಯಾ ಪಿಯುಸಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಅವರು, ಬಾಲಕಿಯರ ಶೌಚಾಲಯ ಮತ್ತು ಕುಡಿದ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಎಇಇ ರಾಹುಲ್ ಕಾಂಬಳೆ ಅವರಿಗೆ ಕೇಳಿ ಯಾವುದೇ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗದಂತೆ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು.

ಚಂದಾವೂರ ಸರ್ಕಾರಿ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಕಟ್ಟಡ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನಂತರ ಹಳೆ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನೋಡಿ ಇದು ತುಂಬಾ ಹಳೆದಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗಲಿದೆ

ಕೂಡಲೇ ಇದನ್ನು ನೆಲಸಮಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಎಇಇ ಬಸವರಾಜ ಬೈನೂರ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು.

ಚಿಂಚೋಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಬಿಸಿಎಂ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಬಾಲಕರ ಮತ್ತು ಬಾಲಕಿಯರ ವಸತಿ ನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳಲ್ಲದೇ ಮಕ್ಕಳು ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ದೂರುಗಳು ಬಂದಿದೆ. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಂಚೋಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದರು.

ಕೊಳಗೇರಿ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದರು. ಸೇಡಂ ಸಹಾಯಕ ಆಯುಕ್ತ ಆಶಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ, ತಹಸೀಲ್ದಾರ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಜಮಖಂಡಿ, ತಾಪಂ ಅಧಿಕಾರಿ ಶಂಕರ ರಾಜೋಡ, ಗ್ರೇಡ್-2 ತಹಸೀಲ್ದಾರ ವೆಂಕಟೇಶ ದುಗ್ಗನ, ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಕಾಶಿನಾಥ ಧನಿ, ಎಇಇ ಬಸವರಾಜ ಬೈನೂರ, ಎಇಇ ರಾಹುಲ್ ಕಾಂಬಳೆ, ಟಿಎಚ್‌ಓ ಡಾ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಗಫಾರ, ಬಿಇಒ ಮಾರುತಿ ಯಂಗನೋರ, ಕೃಷಿ ಅಧಿಕಾರಿ ವೀರಶೆಟ್ಟಿ ರಾಜೋಡ, ಪಿಎಸ್‌ಐ ಎ.ಎಸ್. ಪಟೇಲ, ಸಿಡಿಪಿಒ ಗುರುಪ್ರಸಾದ ಕವಿತಾಳ, ಸಂಗಮೇಶ, ಆರ್.ಐ. ರವಿಕುಮಾರ ಪಾಟೀಲ, ಪ್ರೊ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾಲಾಮೂರ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣಾಧಿಕಾರಿ ಪ್ರಭುಲಿಂಗ ಬುಳ್ಳ ಇನ್ನಿತರಿದ್ದರು.

ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಬಲಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು: ಡಾ.ಜಯಶ್ರೀ

ಸಂ.ಕ.ಸಮಾಚಾರ ಕಲಬುರಗಿ: ಹಸಿರು ತರಕಾರಿ ಸೇವಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವನೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಜಿಮ್ ವೈದ್ಯರಾದ ಡಾ.ಜಯಶ್ರೀ ಗಣಜಲಖೇಡ ಹೇಳಿದರು.

ನಗರದ ಸರಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ವೀರಮ್ಮ ಗಂಗಸಿರಿ ಮಹಿಳಾ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆ ಘಟಕಗಳು, ಯುನಿಸೆಫ್, ಮಹಾದೇವಪ್ಪ ಠಾಂಪುರೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ನಗರ ಸಮುದಾಯ ಅರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಇವುಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ

ಕಲಬುರಗಿ ನಗರದ ಸರಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ರಕ್ತಹೀನತೆ ಮುಕ್ತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಡಾ.ಜಯಶ್ರೀ ಗಣಜಲಖೇಡ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅಯೋಜಿಸಿದ್ದ ರಕ್ತಹೀನತೆ ಮುಕ್ತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ, ಇಂದು ಯುವಕರು ಝಂಕ್ ಪುಡ್‌ಗಳ

ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿರುವುದು ದುರದೃಷ್ಟಕರ. ಇದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾದ ಡಾ.ಸುಜಾತಾ ರಡ್ಡಿ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಡಾ.ಸುಭಾಸ ದೊಡ್ಡಮನಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ರಾ.ಸೇ.ಯೋ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಧಿಕಾರಿ ಡಾ.ಮಹೇಶ ಗಂವ್ವಾರ ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಡಾ.ಪ್ರೇಮಚಂದ್ ಚವ್ವಾಣ ವಂದಿಸಿದರು. ಅಧಿಕಾರಿ ಡಾ.ರೇಣುಕಾ. ಹೆಚ್, ಡಾ.ಪ್ರತಿಭಾ ಸಂಗಾಪುರೆ, ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾದ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹಳ್ಳಿ, ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ನಾಮದೇವ ಕಡಕೋಳ ಮತ್ತಿತರರು ಭಾಗಹಿಸಿದ್ದರು.

Most Important Topics For

Science & Technology

UPSC Prelims & Mains

Gen-AI start-up Sarvam raises \$41 mn in Series A

ENS ECONOMIC BUREAU @ Chennai

FIVE-month-old generative artificial intelligence startup Sarvam AI announced it has raised \$41 million (₹341.76 crore) in Series-A round led by Lightspeed and supported by Peak XV Partners and Khosla Ventures.

Bengaluru-based Sarvam AI said it has plans to develop a full-stack for Generative AI ranging from research in training custom AI models to building enterprise-grade platforms. The company believes this approach will accelerate adoption of Gen AI in India.

Sarvam AI will focus on training AI models to support diverse Indian languages and voice-first interfaces, the startup said in a release. The company will also work with Indian enterprises to co-build domain-specific models on their data.

The startup is founded by the duo Pratyush Kumar and Vivek Raghavan. Pratyush with educational background from IIT

Bombay and ETH Zurich has experience working in IBM, Microsoft and works as part-time faculty in IIT Madras. He co-founded AI4Bharat, an initiative of IIT Madras for building open-source language AI for Indian languages, including datasets, models, and applications.

Vivek Raghavan, an IIT Delhi alumni, has experience in building digital public infrastructure, which includes serving as technology advisor to Unique Identification Authority of India (UIDAI) and EkStep Foundation.

Understanding science of conscious

The world is divided into two major groups as far as the existence of soul is concerned: people who believe in the existence of the soul and are called religious people and people who do not believe in the existence of soul and are called non-religious people.

True knowledge of the soul, however, is not a matter of superficial importance nor is it to be left to some philosophers or scholars to discuss. However, it would be incomplete if we do not touch upon the views of a well known psychologist, Sigmund Freud, on soul or consciousness. He did not believe in the existence of the soul as

an entity, different from the body and the brain. He considered 'The Unconscious' as comprising mainly of the repressed desires which manifest themselves in dreams and find expression in the form of neurotic habits and phobias. He called this as Id (or instincts and drive) and said that man's desires were so censored by his Super-ego and those desires which were considered as not conforming to social norms or to accepted ethical standards were repressed.

On the other hand, in the East,

religious people of India have, since ancient times, have believed in the importance of *sanskaras*, which are somewhat akin to the unconscious of Freud's Theory. These do not form the content of the conscious because man is normally not aware of them even though his personality and his behaviour, at all times, is influenced by the *sanskaras* that he possesses. His *sanskaras* do not leave him even in his dreams or his spiritual efforts. In fact, these are so intimately related with man's peace and war or good and bad personalities that it would be

meaningless to talk of world peace or a social, political or cultural change without talking of and planning and working for a change in the man's *sanskaras*.

Remember! without the knowledge of 'The Unconscious', all the inventions of science and technology will not make the world peaceful even though they may make it comfortable. All the religious rituals and *mantras* will also not help man attain peace unless and until there is a change for the better in man's *sanskaras*. And that is why we must strongly work towards changing our *sanskar* if we want to have a better *sansaar*.

Isro to enhance collaborations with CFTRI, DFRL: Somanath

MYSURU, DHNS

ISRRO (Indian Space Research Organisation) Chairperson S Somanath said that they have bigger plans to enhance collaborations with institutions like the Central Food Technological Research Institute (CFTRI); and Defence Food Research Laboratory (DFRL), in the food sector, towards technical and technological intervention and to meet the challenge of sustaining the availability of food in the country.

He was speaking at the inaugural event of 9th International Food Convention (IFCoN), hosted by Association of Food Scientists and Technologists (India) in association with CSIR-CFTRI, in the city on Thursday.

Somanath explained the role of Isro in developing several satellites and remote sensing sensors to help agriculture sector for precision agriculture, right from detecting the health and nutrition of the soil, to detection of the disease of crops, and providing weather forecast to plan farming.

He said that their sensors are also detecting the availability of groundwater and even the availability of fishes in the sea by sensing the temperature and colour of the sea. Their sensors are even helping banks in giving farm loans, to assess various factors in half an hour, including the details of land records, predict if the farmers would get good yield and if they can repay loans, he said.

Somanath said when the population of the country was just 35 crore in pre-independence period, though adequate food was available, due to issues in delivery and

others, there was a situation of famine. Now, due to advancement in research and development, we have adequate food and food security for 140 crore population. This needs to be sustained, so they would enhance collaborations with institutions like CFTRI.

There should be more cottage industries for food storage, processing, and coming up with value-added products, so that their income is enhanced. The food scientists must help people to get accurate information on how to carefully choose the right healthy food to address lifestyle issues, he said.

Somanath also said that he visited the CFTRI and the DFRL in the city on Thursday, and thanked those scientists for providing food for scientists of ISRO who take up space expeditions.

Secretary of Department of Scientific and Industrial Research and DG CSIR N Kalai Selvi said, "Lifestyle begins with food and choosing safe and secure food is a challenge. Food is the only way to satisfy humans. Farmers believe in science and satellite reports for cultivation immensely these days. CFTRI is transforming, transferring science and technology from labs to farmers by going to their farmland, to get food grains and millets. They are also sharing knowledge with farmers on how to store food for long," she said.

She lauded philanthropy of erstwhile royal family for donating Palace and land to house CFTRI in Mysuru.

Member of erstwhile royal family of Mysuru Pramoda Devi Wadiyar, CFTRI Director Sridevi Annapurna, President of AFSTI and Dr N Bhaskar were present.

Talks in progress with 6 countries to export LCA Tejas, says HAL

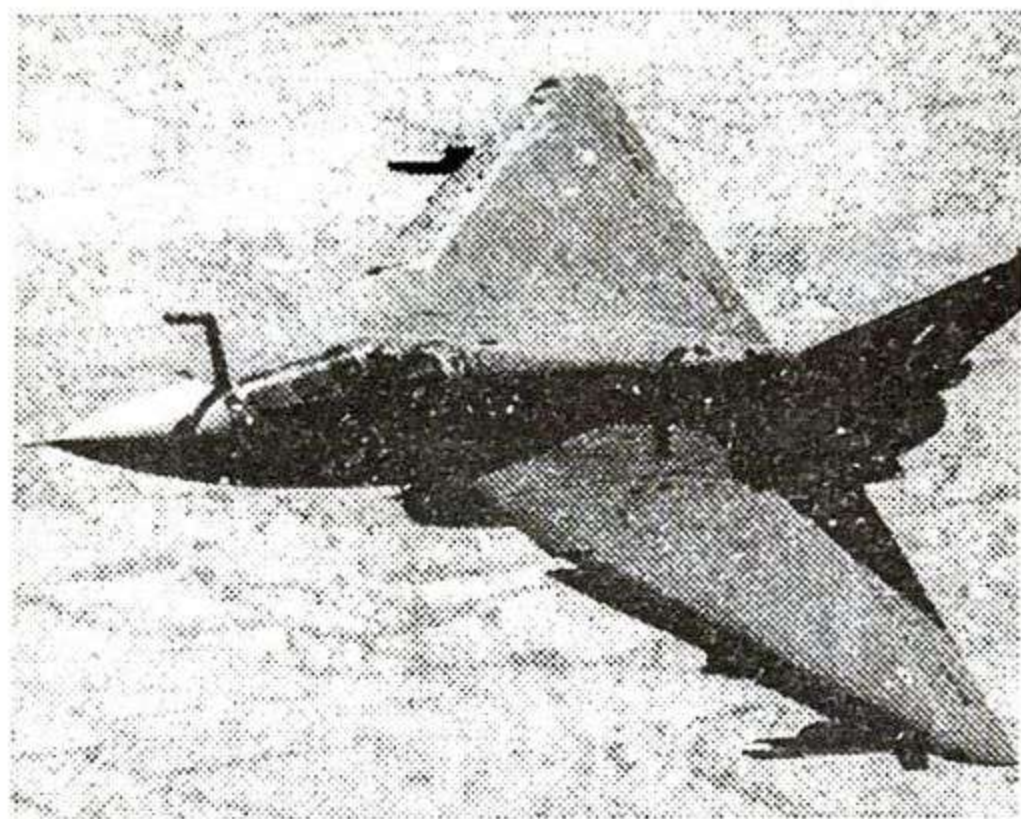
MAYANK SINGH @ New Delhi

PUBLIC sector Hindustan Aeronautics Limited (HAL) is in talks with six buyer countries to export India's indigenous light combat aircraft Tejas.

"Talks have picked up pace with Argentina, the Philippines and Nigeria," HAL chief managing director CB Ananthakrishna said on Thursday. He was talking to the media on the sidelines of the 2-day Avionics Expo 2023 in Delhi.

Besides, countries like Botswana and Egypt have already evinced interest in India's home-grown fighter aircraft project. The HAL recently received a setback after the Malaysian Royal Air Force opted for Korea's F-50 Golden Eagle fighter over LCA Tejas.

On being asked about Argentina's concern over the UK-origin parts being used in the aircraft, the HAL CMD said that "that part will be taken care of." The LCA Tejas has over 15 British components, including

Martin Baker ejection seat, about which the Argentinians have flagged their concern.

In line with India's initiatives to increase defence-related exports, the HAL is targeting export sales of ₹25 billion over the next few years. India has been so far one of the biggest importers of defence equipment.

The LCA is a single-engine multi-role fighter aircraft that the Indian Air Force is currently operating in two squadrons. An order worth ₹36,468 crore for the procurement of 83 LCA Mk 1A aircraft was placed in 2021 and the delivery is set to

begin by February 2024.

A week back Defence Minister Rajnath Singh-headed Defence Acquisition Council approved a proposal to acquire additional 97 LCA Mk1A fighter aircraft for the IAF.

The HAL is conducting a two-day 'HAL Avionics Expo-2023' in Delhi from Thursday. "It will serve as a hub for professionals, industry leaders and stakeholders from the aviation sector and they will have networking opportunities to establish meaningful connections, foster collaborations and explore potential business partnerships," HAL director (Engineering and R&D) DK Sunil said on Tuesday.

The expo has arranged a display of a comprehensive range of avionics products designed and developed by HAL.

India's defence exports have reached an all-time high of ₹15,920 crore in FY2023. India today exports major platforms like Dornier-228 and 155 mm advanced towed artillery guns.

Isro plans 16 major space missions in 2024

Crucial year for human space flight programme, too

KALYAN RAY
NEW DELHI, DHNS

The Indian Space Research Organisation (Isro) plans to undertake 16 major space missions in 2024 including 13 launches with indigenous rockets following the successes of Chandrayaan-3 and Aditya-L1 missions, Union Science & Technology Minister Jitendra Singh informed Parliament on Thursday.

These include half-a-dozen PSLV missions and three GSLV flights besides a commercial launch of LVM3 and a developmental flight of SSLV, which will ultimately be handed over to the private sector for low-earth orbit satellite launches.

The next year will also be crucial for India's manned space flight programme as two unmanned missions under the Gaganyaan project will be undertaken to validate the human-rated launch vehicle and the orbital module in actual flight.

In addition, multiple sub-orbital missions using a Test Vehicle are planned to validate the Gaganyaan Crew Escape System under various abort conditions, as the space agency eyes for a 2025 time slot to send an Indian to space in an Indian capsule.

The three GSLV missions

will be to launch a meteorology satellite, a navigation satellite and the joint Nasa-Isro Synthetic Aperture Radar satellite.

There will also be an LVM3 commercial mission by NewSpace India Limited.

The six PSLV missions include two missions to launch a space science satellite and an Earth observation satellite, two technology demonstration flights and two commercial missions.

In addition, there will be one mission of SSLV, which is the third developmental flight and will launch a technology demonstration satellite. GSAT-20, a communication satellite will also be launched using a foreign rocket.

The next year would also witness Isro carrying out two autonomous runway landing experiments of winged body Reusable Launch Vehicles, Singh said.

The minister informed the Rajya Sabha that the number of start-ups in the space sector crossed the 500 mark.

As on November 2023, the total number of startups and companies who have shared their capabilities in the space sector is 523, out of which 297 have submitted applications to Indian National Space Promotion and Authorisation Centre seeking support from Isro for R&D and testing.

Regulating deepfakes and AI in India

Why are deepfakes dangerous? How are deepfakes being used to spread misinformation in political campaigns? What are the international best practices? What should be the regulatory response according to experts?

EXPLAINER

Aaratrika Bhaumik

The story so far:

Last month a video featuring actor Rashmika Mandanna went viral on social media, sparking a combination of shock and horror among netizens. The seconds-long clip, which featured Mandanna's likeness, was manipulated using deepfake technology. Deepfakes are digital media, video, audio, and images, edited and manipulated using Artificial Intelligence (AI). Since they incorporate hyper-realistic digital falsification, they can potentially be used to damage reputations and undermine trust in democratic institutions. This phenomenon has forayed into political messaging as well, a concern in the run-up to the general elections next year.

Have deepfakes been used in politics?

Back in 2020, in the first-ever use of AI-generated deepfakes in political campaigns, a series of videos of Bharatiya Janata Party (BJP) leader Manoj Tiwari were circulated on multiple WhatsApp groups. The videos showed Mr. Tiwari hurling allegations against his political opponent Arvind Kejriwal in English and Haryanvi, before Delhi elections. In a similar incident, a doctored video of Madhya Pradesh Congress chief Kamal Nath recently went viral, creating confusion over the future of the State government's Laadli Behna Scheme.

Other countries are also grappling with the dangerous consequences of rapidly evolving AI technology. In May last year, a deepfake of Ukrainian President Volodymyr Zelenskyy asking his countrymen to lay down their weapons went viral after cybercriminals hacked into a Ukrainian television channel.

How did deepfake tech emerge?

Deepfakes are made using technologies such as AI and machine learning, blurring the lines between fiction and reality. Although they have benefits in education, film production, criminal forensics, and artistic expression, they can also be used to exploit people, sabotage elections and spread large-scale misinformation. While editing tools, like Photoshop, have been in use for decades, the first-ever use of deepfake technology can reportedly be traced back to a Reddit user who in 2017 had used a publicly available AI-driven software to create pornographic content by imposing the faces of celebrities on to the bodies of ordinary people.

Now, deepfakes can easily be generated by semi-skilled and unskilled individuals by morphing audio-visual clips and images. As such technology becomes harder to detect, more resources are now accessible to equip individuals against their misuse. For instance, the Massachusetts Institute of Technology (MIT) created a Detect Fakes website to help people identify deepfakes by focusing on small intricate details. The use of deepfakes to perpetrate online gendered violence has also been a rising concern. A 2019 study conducted by AI firm *Deeptrace* found that a staggering 96% of deepfakes were pornographic, and 99% of them involved women. Highlighting how deepfakes are being weaponised against women, Apar Gupta, founding director of Internet Freedom Foundation (IFF) says, "Romantic partners utilise deepfake technology to shame women who have spurned their advances causing them psychological trauma in addition to the social sanction that they are bound to suffer."

GETTY IMAGES

What are the laws against the misuse of deepfakes?

India lacks specific laws to address deepfakes and AI-related crimes, but provisions under a plethora of legislations could offer both civil and criminal relief. For instance, Section 66E of the Information Technology Act, 2000 (IT Act) is applicable in cases of deepfake crimes that involve the capture, publication, or transmission of a person's images in mass media thereby violating their privacy. Such an offence is punishable with up to three years of imprisonment or a fine of two lakh. Further, Sections 67, 67A, and 67B of the IT Act can be used to prosecute individuals for publishing or transmitting deepfakes that are obscene or contain sexually explicit acts. The IT Rules, also prohibit hosting 'any content that impersonates another person' and require social media platforms to quickly take down 'artificially morphed images' of individuals when alerted. In case they fail to take down such content, they risk losing the 'safe harbour' protection – a provision that protects social media companies from regulatory liability for third-party content shared by users on their platforms.

Provisions of the Indian Penal Code (IPC) can also be resorted for cybercrimes associated with deepfakes – Sections 509 (words, gestures, or acts intended to insult the modesty of a woman), 499 (criminal defamation), and 153 (a) and (b) (spreading hate on communal lines) among others. The Delhi Police Special Cell has reportedly registered an FIR against unknown persons by invoking Sections 465 (forgery) and 469 (forgery to harm the reputation of a party) in the Mandanna case.

Is there a legal vacuum?

"The existing laws are not really adequate given the fact that they were never sort of designed keeping in mind these emerging technologies," says Shehnaaz Ahmed, fintech lead at the Vidhi Centre for Legal Policy in Delhi. She, however, cautions that bringing about piecemeal legislative amendments is not the solution. "There is sort of a moral panic today which has

emanated from these recent high profile cases, but we seem to be losing focus from the bigger question – what should be India's regulatory approach on emerging technologies like AI?", she says. She highlights that such a regulatory framework must be based on a market study that assesses the different kinds of harm perpetrated by AI technology.

Pointing out a lacuna in the IT Rules, she says that it only addresses instances wherein the illegal content has already been uploaded and the resultant harm has been suffered; instead, there has to be more focus on preventive measures, for instance, making users aware that they are looking at a morphed image.

Agreeing that there is a need to revamp the existing laws, Mr. Gupta points out that the current regulations only focus on either online takedowns or criminal prosecution but lack a deeper understanding of how generative AI technology works and the wide range of harm that it can cause. "The laws place the entire burden on the victim to file a complaint. For many, the experience that they have with the local police stations is less than satisfactory in terms of their investigation, or the perpetrator facing any kind of penalty," he asserts.

What has been the Centre's response?

The Union Minister of Electronics and Information Technology Ashwini Vaishnaw on November 23 chaired a meeting with social media platforms, AI companies, and industry bodies where he acknowledged that "a new crisis is emerging due to deepfakes" and that "there is a very big section of society which does not have a parallel verification system" to tackle this issue. He also announced that the government will introduce draft regulations, which will be open to public consultation, within the next 10 days to address the issue.

However, the Minister of State for Electronics and Information Technology (MeitY) Rajeev Chandrasekhar has maintained that the existing laws are adequate to deal with deepfakes if enforced strictly. He said that a special officer will be appointed to closely monitor any violations and that an online

platform will also be set up to assist aggrieved users and citizens in filing FIRs for deepfake crimes. Mr. Gupta points out, "The advisory issued by the MeitY does not mean anything, it does not have the force of law. It is essentially to show some degree of responsiveness, given that there is a moral panic around generative AI sparked by the Rashmika Mandanna viral clip. It does not account for the fact that deepfakes may not be distributed only on social media platforms."

How have other countries fared?

In October 2023, U.S. President Joe Biden signed a far-reaching executive order on AI to manage its risks, ranging from national security to privacy. Additionally, the DEEP FAKES Accountability Bill, 2023, recently introduced in Congress requires creators to label deepfakes on online platforms and to provide notifications of alterations to a video or other content. Failing to label such 'malicious deepfakes' would invite criminal sanction. The European Union (EU) has strengthened its Code of Practice on Disinformation to ensure that social media giants like Google, Meta, and Twitter start flagging deepfake content or potentially face fines. Further, under the proposed EU AI Act, deepfake providers would be subject to transparency and disclosure requirements.

What next?

According to Mr. Gupta, AI governance in India cannot be restricted to just a law and reforms have to be centred around establishing standards of safety, increasing awareness, and institution building. "AI also provides benefits so you have to assimilate it in a way that improves human welfare on every metric while limiting the challenges it imposes," he says. Ms. Ahmed points out that India's regulatory response cannot be a replica of laws in other jurisdictions such as China, the US, or the EU. "We also have to keep in mind the Indian context which is that our economy is still sort of developing. We have a young and thriving startup eco-system and therefore any sort of legislative response cannot be so stringent that it impedes innovation" she says.

THE GIST

Last month a video featuring actor Rashmika Mandanna went viral on social media, sparking a combination of shock and horror among netizens. The seconds-long clip, which featured Mandanna's likeness, was manipulated using deepfake technology.

In May last year, a deepfake of Ukrainian President Volodymyr Zelenskyy asking his countrymen to lay down their weapons went viral after cybercriminals hacked into a Ukrainian television channel.

According to Apar Gupta, AI governance in India cannot be restricted to just a law and reforms have to be centred around establishing standards of safety, increasing awareness, and institution building.

What Google's New AI Model 'Gemini' Brings to the Table

Co's most flexible large language model capable of running on everything

ET EXPLAINER

Annapurna Roy

New Delhi: Search major Google on Wednesday launched Gemini, said to be its 'largest and most capable AI model' yet. The model can even tell apart a real-life blue rubber duck from a drawing of a duck, Google demonstrated in a video. As the global AI race heats up, here's all you need to know about Gemini and what it means.

What will Gemini bring?

Gemini is said to be Google's most flexible large language model (LLM) yet, capable of running on everything from data centres to mobile devices. "Its state-of-the-art capabilities will significantly enhance the way developers and enterprise customers build and scale with AI," Demis Hassabis, CEO and cofounder of Google DeepMind, said in a blog post, writing on behalf of the Gemini team. Gemini has been optimised for three versions. Gemini Nano, optimal for mobile devices; Gemini Pro,

which is built for scaling across a wide range of tasks; and Gemini Ultra, the largest model capable of undertaking highly complex tasks.

Where is it being rolled out?

Gemini is being rolled out through Google products. Google's generative AI chatbot Bard is getting its 'biggest upgrade yet' through integration with a fine-tuned version of Gemini

Pro, to be available in English in more than 170 countries. Bard will be upgraded further with Gemini Ultra early next year. Google smartphone Pixel 8 Pro will be able to run Gemini Nano, which will power new features such as 'Summarise' in the Recorder app. Gemini will be integrated with Google Search, Ads, Chrome and Duet AI in the coming months.

How's it different from other models?

Gemini is built to be natively multi-modal, pre-trained from the start on different modalities, Google said. This means it can comprehend text, audio, image, video, and computer code simultaneously. On the other hand, competitors including rival OpenAI's ChatGPT are largely text-based and rely on plug-ins for image analysis and accessing the web.

Is Google ahead in gen-AI space?

According to Google, Gemini surpasses 'state-of-the-art' AI models on a range of benchmarks, including text and coding. It is said to outperform GPT-4 on 30 out of 32 benchmark tests, including in reasoning and image understanding, while Gemini Pro outperforms GPT-3.5, in six out of eight tests.

All Three Versions

- **Gemini Nano** - Optimal for mobile devices
- **Gemini Pro** - Built to scale across a wide range of tasks
- **Gemini Ultra** - Capable of undertaking highly complex tasks

Isro plans 16 major space missions in 2024

Crucial year for human space flight programme, too

KALYAN RAY
NEW DELHI, DHNS

The Indian Space Research Organisation (Isro) plans to undertake 16 major space missions in 2024 including 13 launches with indigenous rockets following the successes of Chandrayaan-3 and Aditya-L1 missions, Union Science & Technology Minister Jitendra Singh informed Parliament on Thursday.

These include half-a-dozen PSLV missions and three GSLV flights besides a commercial launch of LVM3 and a developmental flight of SSLV, which will ultimately be handed over to the private sector for low-earth orbit satellite launches.

The next year will also be crucial for India's manned space flight programme as two unmanned missions under the Gaganyaan project will be undertaken to validate the human-rated launch vehicle and the orbital module in actual flight.

In addition, multiple sub-orbital missions using a Test Vehicle are planned to validate the Gaganyaan Crew Escape System under various abort conditions, as the space agency eyes for a 2025 time slot to send an Indian to space in an Indian capsule.

The three GSLV missions

will be to launch a meteorology satellite, a navigation satellite and the joint Nasa-Isro Synthetic Aperture Radar satellite.

There will also be an LVM3 commercial mission by NewSpace India Limited.

The six PSLV missions include two missions to launch a space science satellite and an Earth observation satellite, two technology demonstration flights and two commercial missions.

In addition, there will be one mission of SSLV, which is the third developmental flight and will launch a technology demonstration satellite. GSAT-20, a communication satellite will also be launched using a foreign rocket.

The next year would also witness Isro carrying out two autonomous runway landing experiments of winged body Reusable Launch Vehicles, Singh said.

The minister informed the Rajya Sabha that the number of start-ups in the space sector crossed the 500 mark.

As on November 2023, the total number of startups and companies who have shared their capabilities in the space sector is 523, out of which 297 have submitted applications to Indian National Space Promotion and Authorisation Centre seeking support from Isro for R&D and testing.

Fully Editable Text

Free Fonts Used

HEALTH

‘AIIMS cases have no link to China pneumonia outbreak’

Reports claiming that bacterial cases detected at the All India Institute of Medical Sciences (AIIMS), Delhi were linked to the recent surge in pneumonia cases in China were misleading and inaccurate, the Union Health Ministry said on December 7. A note released by the Ministry said that the cases detected had no link in respiratory infections in children reported from some parts of the world, including China. “The seven cases have been detected as a part of an ongoing study at AIIMS, Delhi in the six-month period (April to September 2023) and is no cause for worry,” it said. The Health Ministry stated that it is in touch with the State health authorities and is keeping a close watch on the situation daily.

Improved drug regimens for TB likely to reduce treatment time

Treatment regimens are hard. For MDR TB, patients might require up to 14,000 pills; the long duration of treatment, and subsequent drug toxicity leads to patients being unable to tolerate the drugs, and also non compliance with treatment schedules. This ultimately leads to drug resistant TB

Ramya Kannan

This November, at The Union World Conference on Lung Health 2023, there was much optimism, as it seemed that there were finally tools available to fast track work on multiple aspects of TB control. Four, new improved drug regimens that could cut treatment time for drug resistant tuberculosis by up to two thirds, were the primary source of this optimism.

For nearly five decades, few advances have been rolled out in TB care. While TB does not yet have a viable vaccine that can render prevention possible, news of possible treatments that work, and specifically address the elephant in the room in TB care- duration of treatment-naturally gets spirits up. It is the long duration of treatment, and subsequent drug toxicity, that leads to patients being unable to tolerate the drugs, and also non compliance with treatment schedules. This ultimately leads to drug resistant TB.

Echoing this optimism, Madhukar Pai, Global Health Associate Director, McGill International TB Centre, McGill University, Canada, said: "To me, the biggest progress in the recent past is the development of shorter regimens for all forms of TB, especially the 6 month all-oral treatments for drug-resistant TB. It is critical that all countries, especially India, scale up these 6 month shorter regimens for DR-TB."

Regimens are hard

The reason is clear: treatment regimens are hard. For MDR TB, patients might require up to 14,000 pills. The problem is huge in terms of number of people affected too: MDR-TB affects half a million people each year.

On the opening day of the Union World Conference, three regimens were presented, as having achieved favourable outcomes in between 85-90% of participants for treatment of multidrug-resistant tuberculosis or rifampicin-resistant tuberculosis (MDR/RR-TB). Research led by Médecins Sans Frontières, Partners in Health, and Interactive Research and Development, found that a further fourth regimen showed a strong treatment response at 85.6% and represented an alternative for people who cannot tolerate bedaquiline or linezolid.

According to the Conference website, these drug regimens for MDR/RR-TB "represent similar efficacy and safety to conventional treatments, but have reduced treatment time by up to two-thirds." Many living with TB face treatments that last up to 24 months, and 14,000 pills. Such regimens can be ineffective, with only 59% treatment success in 2018, and can often cause terrible side effects. Some patients even have to endure months of painful, daily injections.

Over 750 participants from 11 sites, 7 countries, and 4 continents were involved in the study, funded by Unitaid, on tackling MDR/RR-TB. The trial showed how combining antibiotics in new ways could treat this form of the disease more effectively than ever before, offering much-needed hope.

Carole Mitnick, Professor of Global Health and Social Medicine at Harvard Medical School and Partners in Health Director of Research for the endTB project, said: "We stand on the cusp of a significant breakthrough in the battle

Cutting edge: Goa is among the States that have embraced upfront molecular diagnostic testing for TB, even at the PHC level. Doctors in Goa claim their testing rate has improved since then. Picture shows TrueNat machines at a PHC in Ponda, Goa. RAMYA KANNAN

against MDR, a disease that disproportionately affects impoverished populations around the globe. Our results offer hope to those in dire need and underscore the urgency of continued research and innovation—and accountability of private companies that receive public funds—to address diseases that too often strike the most vulnerable among us."

The researchers' findings are a significant step and could address issues around access to and affordability of quality TB care, experts agree.

'Seems like a miracle'

Soumya Swaminathan, former Chief Scientist, World Health Organisation, and current chairperson of the MS Swaminathan Foundation, says: "It is really encouraging, especially for the treatment of MDR TB where the outcomes are currently very poor - there are efficacy and compliance issues, and some severe side effects for long treatment. When you look at results of the short regimen studies (presented at Paris), it nearly seems like a miracle. If we are able to achieve an 85% and above cure rate, it would indeed be a real boon for patients with MDR TB."

Did fast tracking of pharma research and development have an impact on hastening the pace of TB drug development? "No. The trials were planned well before the pandemic. It was very tough, getting funding, and approvals from different countries. But over the last decade or so, a lot of work behind the scenes has been put into advancing the R&D in TB agenda, including by the WHO, Stop TB Partnership, the Treatment Action Group (TAG). The TB alliance has also been doing a significant amount of work," she explains.

The United Nations High-Level Meeting on TB in 2018 set the target of US\$2 billion per annum for R&D. In December last year, TAG and Stop TB Partnership announced that for the first time in history, funding for TB R&D hit a billion dollars worldwide in 2021. "This marked a significant milestone that nonetheless falls significantly short of what's needed

The biggest progress in the recent past is the development of shorter regimens for all forms of TB, especially the 6 month all-oral treatments for drug-resistant TB

to stay on track to end TB," according to their report. After years of chronic underinvestment and devastating disruptions caused by COVID-19, the Stop TB Partnership's *Global Plan to End TB, 2023-2030* estimates the funding need for TB R&D to have gone up to US\$5 billion per annum.

The bulk of this funding has come primarily from the government and philanthropic contributions, Dr. Soumya adds. "It is combined efforts over a decade that have resulted in these advances. But the pace is yet too slow, if you take into account the number of people affected by, and dying of TB. A stronger commitment to come up with a vaccine is needed, globally."

Multi-pronged approach

She emphasises that the attack on TB should be on multiple fronts, in order to be able to eliminate the disease. Another big gap exists in the area of case detection in reality.

While TB diagnostics have been technically ushered into the modern age with sensitive molecular tests, and AI assisted conventional tests, in India, sputum smear microscopy continues to be the deployed the most, though some State governments have made headway with advanced devices to diagnose TB. The WHO says over-reliance on direct sputum smear microscopy is inherently associated with a relatively high proportion of pulmonary TB cases that are clinically diagnosed, as opposed to bacteriologically confirmed.

Sputum smear microscopy reportedly has about 50% sensitivity, and therefore contributes to the huge burden of missed cases in the country. It is also not equipped to diagnose cases of

drug-resistant TB.

The world, today, has X-rays with AI assistance to flag abnormalities, AI-assisted cough diagnosis, new advances in the molecular detection of TB, multiple products built on the faster nucleic acid amplification test (NAAT) and whole-genome sequencing.

In a recent paper published in the *Indian Journal of Medical Research*, Dr. Soumya and Dr. Pai wrote in the article 'India is well placed to scale innovations in tuberculosis diagnostics': Several molecular tests are now endorsed by the WHO, including Xpert MTB/RIF Ultra (Cepheid Inc., USA), TrueNAT MTB and TrueNAT MTB-RIF Dx (Molbio Diagnostics, India), loop-mediated amplification (LAMP-TB), assay line probe assays and centralized assays. Some are low-complexity tests, while others are moderate-to-high-complexity assays.

It is crucial to deploy all these tools in order to find every person who has the infection, Dr. Soumya says.

Again, at the Union World Conference on Lung Health Tony Hu, Professor at Tulane University, spoke of how rapid portable, battery-operated tests could be a new tool for point-of-care TB testing requiring minimal equipment and user expertise.

Point-of-care testing does not require specialised clinical or laboratory equipment, making this an invaluable tool in preventing the spread of a disease through early detection.

Additionally, it has the potential to be scaled up quickly if disease hotspots are identified, allowing scientists to respond rapidly to TB outbreaks, Dr. Hu explained.

Also on display was an interesting experiment: researchers from Tanzania, Belgium, Mozambique, and Ethiopia presented an analysis into rats that could sniff out TB.

Dr. Pai, who is also a grand advocate for newer diagnostic tools adds: "Another big takeaway is the growing acceptance that we must phase out old diagnostic tools like smear microscopy and replace them with rapid molecular tests. This is essential to narrow the big diagnostic gap."

(ramya.kannan@thehindu.co.in)

The Central government said in Parliament that the WHO had issued a medical product alert for a batch of Guaifenesin Syrup, manufactured by an Indian company

Gambia, Uzbekistan, Cameroon and the World Health Organisation (WHO) raised red flags after children who had these drugs, died. prompting the Central government to take remedial action.

The government issued a list of government and private laboratories across the country where samples would be tested before export. Indian manufactured syrups were reported to be contaminated with glycol and ethylene glycol – toxic substances that can sometimes be fatal, especially for children. According to government data, of the 385 samples tested in the Gujarat lab, 51 were found to be NSQ (not of standard quality), while 29 out of 502 samples failed the quality test in the Ghaziabad lab.

The Central government admitted in Parliament that the WHO had issued a medical product alert for a batch of Guaifenesin Syrup, manufactured by an Indian company.

“CDSCO in coordination with State Drugs Authority, Punjab, conducted a joint investigation at M/s QP Pharmachem Ltd., Punjab. Drug samples taken from plant the under the Drugs & Cosmetics Act, 1940 for test and analysis were declared as “Not of Standard Quality”. The State Licensing Authority has directed the firm to stop all manufacturing activities with immediate effect,” the government said replying to a question from MP Manickam Tagore.

India’s pharmaceutical sector contributes around 1.72% of GDP and the industry is worth approximately \$50 billion with more than half coming from exports. Around 20% of the global demand for generic drugs is met by India.

The Health Ministry has said the pharma industry should strive to maintain the nation’s reputation.

(bindu.p@thehindu.co.in)

ಪೇನ್‌ಕಿಲ್ಲರ್ 'ಮೆಫ್ತಾಲ್' ಅಡ್ಡ ಪರಿಣಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ

ಹೊಸದಿಲ್ಲಿ: ಜನರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ನೋವು ನಿವಾರಕ ಮಾತ್ರ 'ಮೆಫ್ತಾಲ್' ಬಳಕೆಗೆ ಸೂಚಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ವೈದ್ಯರು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಔಷಧಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಂಸ್ಥೆ 'ಇಂಡಿಯನ್ ಫಾರ್ಮಾಕೊಪೊಯಿಯಾ ಕಮಿಷನ್' (ಐಪಿಸಿ) ತಿಳಿಸಿದೆ. ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಹಾಗೂ ರೋಗಿಗಳ ಔಷಧ ಸುರಕ್ಷತೆ ಅಲರ್ಟ್ ಘೋಷಿಸಿರುವ ಕಮಿಷನ್ ಮಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿನ ಮೆಫೆನೆಮಿಕ್ ಆಸಿಡ್‌ನ ಅಡ್ಡಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸಿದೆ. ಫಾರ್ಮಾಕೊ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ (ಪಿವಿಪಿಐ) ಪ್ರಕಾರ ಮಾತ್ರ ಬಳಕೆದಾರರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ಅವರಲ್ಲಿ 'ಡ್ರಿಸ್ ಸಿಂಡ್ರೋಮ್' ಲಕ್ಷಣಗಳು ಗೋಚರಿಸಿವೆ ಎಂದಿದೆ. ಇದೊಂದು ಗಂಭೀರ ಪ್ರಮಾಣ ಅಲರ್ಜಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಮಾರಣಾಂತಿಕ ಕೂಡ ಆಗಬಲ್ಲದು ಎಂದಿದೆ.

ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಡಯಾಲಿಸಿಸ್

ಬೆಳಗಾವಿ: ರಾಜ್ಯದ ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ-
ಲ್ಲಿಯೂ ಡಯಾಲಿಸಿಸ್ ರೋಗಿಗಳು ಚಿಕಿತ್ಸೆ
ಪಡೆಯುವ ಸಂಬಂಧ ಆರೋಗ್ಯಕಾರ್ಡ್
ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಸೇವೆ ತರುವ ಕುರಿತು
ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು
ಎಂದು ಆರೋಗ್ಯ ಸಚಿವ ದಿನೇಶ್
ಗುಂಡೂರಾವ್ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದರು.

ಪ್ರಶೋತ್ತರ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿ
ಶಾಸಕ ಯಶಪಾಲ್ ಸುವರ್ಣ ಅವರ
ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಚಿವರು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದರು. 59
ಹೊಸ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಡಯಾಲಿಸಿಸ್
ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 48
ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ
ಇದೇ ಮಾದರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಲಿದ್ದು ಸುಸಜ್ಜಿತ
ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವೇ
ನಿರ್ವಹಣೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ
ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಸದನಕ್ಕೆ
ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರು.

ಶಾಸಕ ಸುನಿಲ್ ಕುಮಾರ್ ಮಾತನಾಡಿ,

ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಡಯಾಲಿಸಿಸ್
ರೋಗಿಗಳು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯಲು
ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಆರೋಗ್ಯ
ಕಾರ್ಡ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ
ಸರ್ಕಾರ ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಆಯುಷ್ಮಾನ್
ಯೋಜನೆಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಿದರೆ ಸುಲಭವಾಗಿ
ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿದೆ ಎಂಬ
ಸಲಹೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ ಸಚಿವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ
ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ
ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಾಗಿ
ತಿಳಿಸಿದರು. ಮುಷ್ಕರಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದ್ದ
ಡಯಾಲಿಸಿಸ್ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಜೊತೆ
ಸರ್ಕಾರ ಸಂಧಾನ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿ
ವೇತನ ಸೇರಿದಂತೆ ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು
ಒದಗಿಸಿದೆ. ಸೇವೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು
ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯಡಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ
ಒದಗಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ದಂಡ ಸಹಿತ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮ
ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದೂ ದಿನೇಶ್
ಗುಂಡೂರಾವ್ ಎಚ್ಚರಿಸಿದರು.

ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಆಸರೆ ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಯೋಜನೆ

ಚಿಕಿತ್ಸಾಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಿ | ಸದೃಢ ಭಾರತ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕೈಜೋಡಿಸಿ : ಡಾ. ಸಂಧ್ಯಾ

ಬಳ್ಳಾರಿ: ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಭವ ಆರೋಗ್ಯ ಯೋಜನೆ ಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಸದೃಢ ಭಾರತ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಎಂದು ಭಾರತೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಗಳ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದ ಎನ್.ವಿ.ಹೆಚ್ ಪಿ.ಸಿ.ಯು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಡಾ.ಸಂಧ್ಯಾ ಕಾಬ್ರಾ ಅವರು ಕರೆ ನೀಡಿದರು.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಭಾರತ ಸಂಕಲ್ಪ ಯಾತ್ರೆ ಸಂಚಾರ ಅಂಗವಾಗಿ ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಜಿಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಅಂಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ ಇವರ ಜಂಟಿ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲೂಕಿನ ಚಿಳ್ಳಗುರ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಸದೃಢ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕಡುಬಡವರ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಭವ ಯೋಜನೆ, ಕ್ಷಯರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಚಿತ ವೈದ್ಯಕೀಕ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸುವ ನಿಸ್ತಯ ಪೋಷಣೆ

ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲೂಕಿನ ಚಿಳ್ಳಗುರ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿ ಡಾ.ಸಂಧ್ಯಾ ಕಾಬ್ರಾ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಅಭಿಯಾನ, ನಿಸ್ತಯ ಮಿತ್ರದಡಿ ದಾನಿಗಳಿಂದ ವೈದ್ಯಕೀಕ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸುವ ಅಭಿಯಾನಗಳ ಸದುಪಯೋಗ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಂತಿಸಿದರು.

ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಸೇವನೆ, ಜೀವನ ಶೈಲಿಯ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮೂಲತಃ ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರು ರಕ್ತದೊತ್ತಡ, ಸಕ್ಕರೆ

ಕಾಯಿಲೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹತ್ತಿರದ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇಮ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಸೋಮನಗೌಡ ಐನಾವ್ವರ ಅವರು ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಎನ್.ವಿ.ಹೆಚ್.ಪಿ.ಸಿ ಸಲಹೆಗಾರರಾದ

ಯೋಜನೆ ಉಪಯೋಗ ಎಲ್ಲರೂ ಪಡೆಯಿರಿ

ಮುಕ್ತಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ, ಬೆಳೆವಿಮಾ ಯೋಜನೆ, ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಅಪ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಬಂದಿ ಒದಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಪಾಲೂ ಅಂಕೆ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಸುಕನ್ಯಾ ಸಮೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಂಕೆ ಬೀದ ವಿಮೆ, ಆಟಲ್ ವಿಂಟರ್ ಯೋಜನೆ, ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಬೀದನ ಸುರಕ್ಷಾ ಯೋಜನಾ, ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಬೀದನ ಜ್ಯೋತಿ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ, ಉಲ್ಲ ಯೋಜನೆಯ ಲಾಭವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಪಡೆಯಿರಿ ಎಂದು ಗುನಾರ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಆರ್.ಎನ್.ಯು.ಪಾಲ್ ಕುಮಾರ್ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಡಾ.ಬಾಲಸುಂದರಂ, ಜಿಲ್ಲಾ ಕ್ಷಯರೋಗ ನಿರ್ಮೂಲನಾಧಿಕಾರಿ ಡಾ.ಅಂದ್ರಾಜಿ.ವಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಲೇರಿಯ ನಿಯಂತ್ರಣಾಧಿಕಾರಿ ಡಾ.ಅಬ್ದುಲ್ಕಾ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸರ್ಕಾರ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಗುಣಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರೂ.700 ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೂ.600 ಗಳನ್ನು ಕೇವಲವಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗೆ ಜಮಾ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕ್ಷಯರೋಗಿಗಳಿಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಕ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಸಿಕ ರೂ.500 ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

-ಡಾ.ವೈ.ರಮೇಶ್ ಬಾಬು ಜಿಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿ

ಜಿಲ್ಲಾ ಸರ್ವೇಕಣಾಧಿಕಾರಿ ಡಾ.ಮರಿಯಂಬಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಕುಪ್ಪರೋಗ ನಿರ್ಮೂಲನಾಧಿಕಾರಿ ಡಾ.ವೀರೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್, ಎರಿಕಾತ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಟ್ರಸ್ಟಿ ಮಂಜುನಾಥ್, ಚಿಳ್ಳಗುರ್ಕಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಡಾ.ಕಾವ್ಯಶ್ರೀ, ಜಿಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ತಿಳಿಗಾಧಿಕಾರಿ ಅಶ್ವತ್ಥ ಹೆಚ್ ದಾಸಪ್ಪನವರ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿ ದಿನೇಶ್, ತೀರಾ, ರಿಷಿಕಾಂತ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಮತ್ತಿತರರು ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

Business Finance

... Cash flow ...
... Profit and Loss ...
... Balance Sheet ...
... with ...
... and ...
... on ...

Paytm stocks fall 20% after decision to cut down small-ticket loans

ENS ECONOMIC BUREAU @ New Delhi

AFTER Paytm announced that it is scaling back small-ticket loans and restructuring its BNPL (buy now, pay later) business, shares of the company declined 20% on Thursday, and this is the largest drop since its listing.

Shares of One 97 Communications, parent company of Paytm, closed at ₹660.70, down ₹152.35 on Thursday. The company on Wednesday said it is recalibrating the portfolio origination of less than ₹50,000 on the back of recent macro development and regulatory guidance. Under ₹50,000 is the post-paid loan product of the company, and it will now be a smaller part of its loan distribution business.

"Paytm's strategy to move away from small ticket size BNPL loans will affect the total loan originations via the platform as the segment forms over 50% of total disbursements," said Motilal Oswal Financial Services in its report.

"Paytm believes that its sourcing funnel will be largely unaffected, as credit-worthy customers will be able to use the postpaid services. Take rates are expected to be marginally affected as BNPL as a product has lower take rates; however, a pick-up in higher ticket size personal loans should offset the overall impact," Motilal Oswal said.

While the longevity of these measures and the outlook in low-ticket unsecured loans remains under watch, we trim FY24/FY25 disbursement estimates by 15%-18%, reflecting the current developments, it added.

Several brokerages including Goldman Sachs, Jefferies and Morgan Stanley either downgraded Paytm stocks or cut their target price. Goldman downgraded Paytm to neutral and cut the 12-month target price to ₹840. Jefferies cut to ₹1,050 from ₹1,300. Bernstein cut target to ₹950 from ₹1,100. Total value of loans disbursed by the company at the end of the second quarter stood at ₹16,211 crore.

It indicated the monthly post-paid loan sourcing run rate to moderate by 50% from ₹3,000 crore to ₹1,500 crore. As a result, the total disbursement run rate is expected to decline to about ₹4,500 crore per month from about ₹6,000 crore per month.

Paytm's strategy to move away from small ticket size BNPL loans will affect total loan originations via the platform as the segment forms over 50% of total disbursements

Motilal Oswal
Financial Services

New machines at dialysis centres next month: Minister

BELAGAVI, DHNS

The state government has finalised an agency to operate state-run dialysis centres, which will get new machines next month, Health and Family Welfare Minister Dinesh Gundu Rao told the Assembly on Thursday.

Replying to a question by Udupi BJP MLA Yashpal Suvarna on shortcomings in the dialysis service offered by the government, Rao assured the Assembly that the government is taking steps to streamline this.

“We have finalised tenders for the Bengaluru, Mysuru and Belagavi divisions. A

memorandum of understanding has been signed. New machines will be installed in all dialysis centres from next month. We hope the agency we’ve selected is good and that they’d do well,” Rao said, adding that the number of dialysis centres will go up from 168 to 219.

Dinesh Gundu Rao

Rao said the old agency was penalised for inefficiencies. “Salaries weren’t paid regularly and technicians used to go on strike frequently,” he said, adding that the government is blacklisting the agency.

In the Kalaburagi division, the government has re-issued the tender as nobody qualified in the first one. “If even that

doesn’t work, we’re thinking of the government itself managing the dialysis centres,” Rao said.

Leader of the Opposition R Ashoka demanded criminal action on the agency against which employees struck work at a dialysis centre in Uttara Kannada that led to the death of a patient named Syed. “Who is responsible for this? Why didn’t the government take preemptive action?” he said.

To a suggestion by BJP MLA V Sunil Kumar, Rao said he would discuss with the Finance department on whether or not dialysis can be brought under the Arogya Karnataka health coverage scheme so that patients can also go to private hospitals.

Chandrasekhar: Digital economy to contribute 20% to India's GDP by '26

DILIP SINGH KSHATRIYA

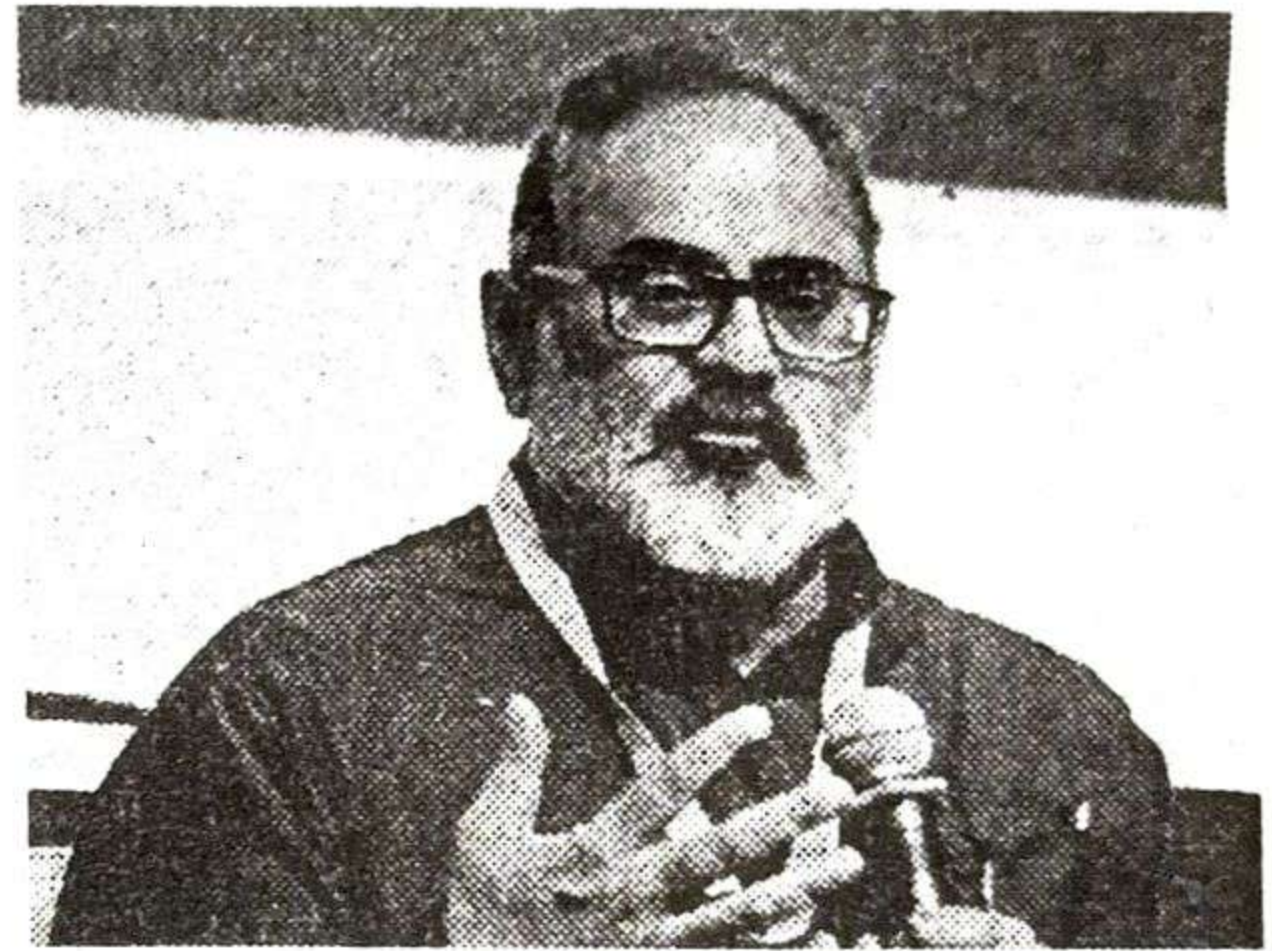
@ Ahmedabad

RAJEEV Chandrasekhar, Union Minister for Skill Development and Entrepreneurship and Electronics and Information Technology, stated on Thursday that the digital economy will contribute 20% of India's GDP by 2026. He was speaking at the inaugural function of the Gujarat government's 'Startup Conclave 2023' at Gujarat's Gandhinagar helipad ground.

"In 2014, the digital economy accounted for about 4.5 percent of GDP; today, it accounts for 11%. By 2026, the digital economy will account for 20%, or one-fifth, of Indian GDP," Chandrasekhar predicted.

According to him, PM Narendra Modi's targets and ambitions when he launched the "Digital India" program in 2015 transformed "qualitatively as well as quantitatively our economy, our innovation ecosystem, and our position as a nation in the world."

He pointed out that India's position has shifted from being a consumer of technology for

nearly three decades to being a producer of devices, products, and platforms for the rest of the world.

"There has been a remarkable transformation over the last nine years under the PM." Our economy, which was once dominated by a few groups or segments, has now become highly diversified," the minister said.

He claimed that India has now become the world's fastest-growing digital economy.

Praising Modi's vision, he said, "We are living in the most exciting period in independent India's history. This is the most exciting time in India's innovation and technology sector. Look how far our innovation ecosystem and digital economy have grown since Modi took office in 2014."

Isro to enhance collaborations with CFTRI, DFRL: Somanath

MYSURU, DHNS

ISRRO (Indian Space Research Organisation) Chairperson S Somanath said that they have bigger plans to enhance collaborations with institutions like the Central Food Technological Research Institute (CFTRI); and Defence Food Research Laboratory (DFRL), in the food sector, towards technical and technological intervention and to meet the challenge of sustaining the availability of food in the country.

He was speaking at the inaugural event of 9th International Food Convention (IFCoN), hosted by Association of Food Scientists and Technologists (India) in association with CSIR-CFTRI, in the city on Thursday.

Somanath explained the role of Isro in developing several satellites and remote sensing sensors to help agriculture sector for precision agriculture, right from detecting the health and nutrition of the soil, to detection of the disease of crops, and providing weather forecast to plan farming.

He said that their sensors are also detecting the availability of groundwater and even the availability of fishes in the sea by sensing the temperature and colour of the sea. Their sensors are even helping banks in giving farm loans, to assess various factors in half an hour, including the details of land records, predict if the farmers would get good yield and if they can repay loans, he said.

Somanath said when the population of the country was just 35 crore in pre-independence period, though adequate food was available, due to issues in delivery and

others, there was a situation of famine. Now, due to advancement in research and development, we have adequate food and food security for 140 crore population. This needs to be sustained, so they would enhance collaborations with institutions like CFTRI.

There should be more cottage industries for food storage, processing, and coming up with value-added products, so that their income is enhanced. The food scientists must help people to get accurate information on how to carefully choose the right healthy food to address lifestyle issues, he said.

Somanath also said that he visited the CFTRI and the DFRL in the city on Thursday, and thanked those scientists for providing food for scientists of ISRO who take up space expeditions.

Secretary of Department of Scientific and Industrial Research and DG CSIR N Kalai Selvi said, "Lifestyle begins with food and choosing safe and secure food is a challenge. Food is the only way to satisfy humans. Farmers believe in science and satellite reports for cultivation immensely these days. CFTRI is transforming, transferring science and technology from labs to farmers by going to their farmland, to get food grains and millets. They are also sharing knowledge with farmers on how to store food for long," she said.

She lauded philanthropy of erstwhile royal family for donating Palace and land to house CFTRI in Mysuru.

Member of erstwhile royal family of Mysuru Pramoda Devi Wadiyar, CFTRI Director Sridevi Annapurna, President of AFSTI and Dr N Bhaskar were present.

No 'spectacular announcement' in budget, says FM

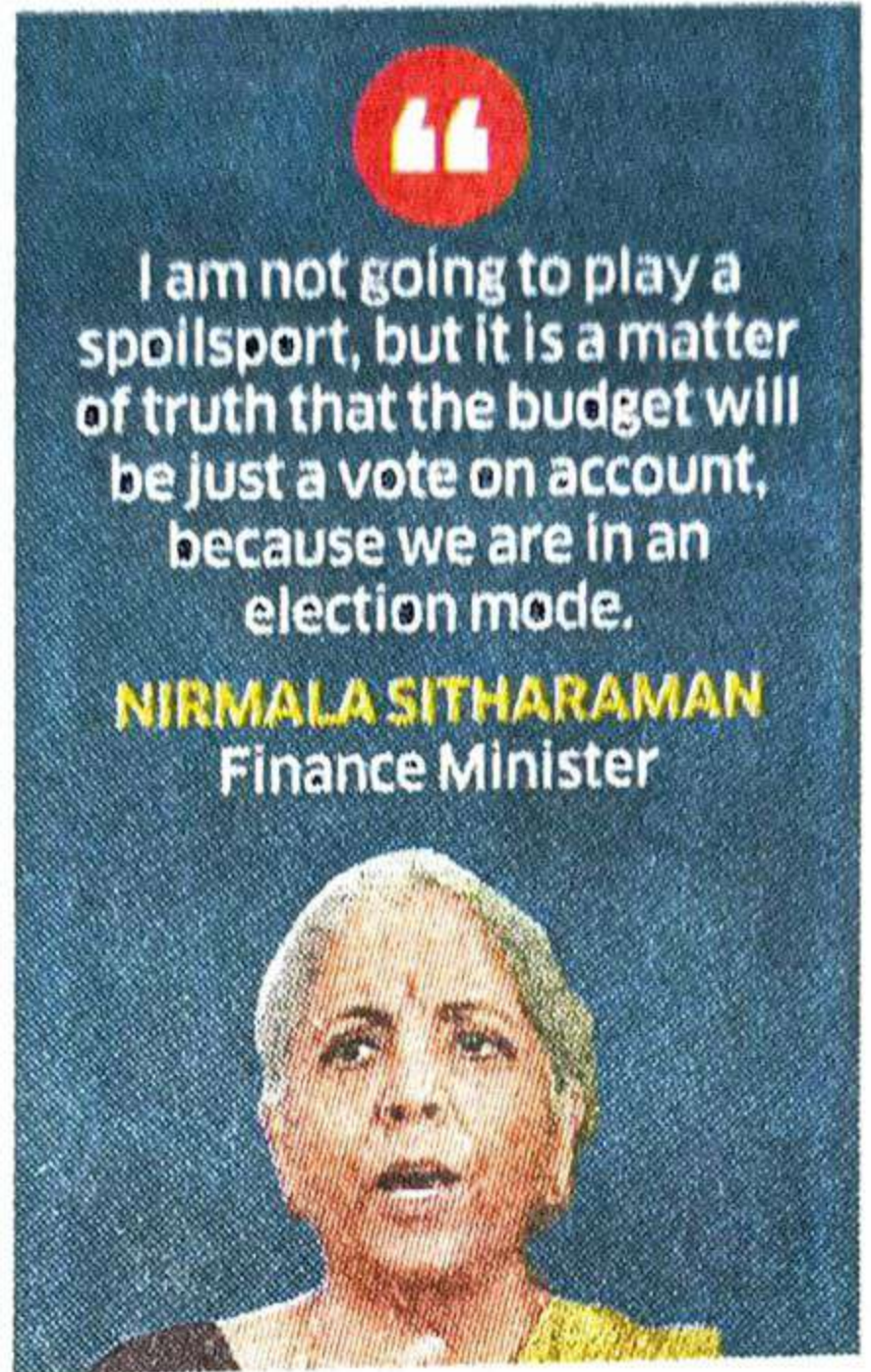
GYANENDRA KESHRI
NEW DELHI, DHNS

Indicating that the ruling BJP may not resort to new populist measures ahead of the Lok Sabha elections, Finance Minister Nirmala Sitharaman on Thursday said the upcoming Union Budget to be presented on February 1 will not have any "spectacular announcements".

"I am not going to play a spoilsport, but it is a matter of truth that the budget will be just a vote on account, because we are in an election mode," Sitharaman said at Global Economic Policy Forum organised by the Confederation of Indian Industry (CII).

She added that the budget would just be to "meet the expenditure of the government till a new government comes to play".

Although February's exercise will be an interim budget, typically the government comes up with populist announcements to woo voters

ahead of the election. In the 2019 interim budget, Piyush Goyal—standing in for an unwell Arun Jaitley—unveiled a cash transfer scheme for small and marginal farmers and significant tax rebates.

Goyal had announced an outlay of Rs 75,000 crore for FY 2019-20 for a cash transfer of Rs 6,000 annually to farmers under Pradhan Mantri Kisan Samman Nidhi (PM-KISAN).

► **Budget, Page 6**

Nirmala lauds central policies

Central government policies like the production-linked incentive (PLI) scheme and Make-in-India have helped the country become the second most sought-after manufacturing destination and the fastest growing economy in the world, Finance Minister Nirmala Sitharaman said while replying to a debate in the Rajya Sabha. **P12**

'Visa-free entry makes Thailand the most preferred destination for Indian tourists'

Bengaluru retained the fourth spot for travel within India

BENGALURU, DHNS

The preferred destinations of travellers venturing within and abroad India remained largely unchanged in the past year, except one tweak - Thailand's Bangkok stole the top spot from Dubai, according to online travel platform Agoda, which analysed

the trends based on hotel bookings on the application.

Since the government of Thailand allowed visa-free entry for Indians travelling to the country last month, it saw a 26% surge in searches on the platform, and has since become a darling for Indian travellers looking for an escape.

Other countries that have recently waived visa requirements for Indians include Malaysia and Sri Lanka, both of which are also seeing renewed interest from travellers. Vietnam is also mulling its visa restrictions to offer visa-free entry for Indians as it has become more and more popular within Indian travellers. Airlines have also

been answering to this increased demand by increasing the routes and number of flights travelling to these countries.

"When it comes to international travel choices, Indians consistently favour short haul destinations across the region. Chart topper Bangkok and fifth most popular

destination Pattaya are poised to further strengthen their appeal, with the recent announcement of visa-free travel for Indians to Thailand," the report said.

Bangkok was followed by Dubai in the second place, Bali in the third and Singapore in the fourth place, it added.

"2023 has been an incredible year for travel in India. Agoda search numbers reveal growth on all levels: domestic, inbound, and outbound. I am excited to see how this trend will shape the travel industry in 2024," said Krishna Rathi, Agoda's country director for India, Sri Lanka, and Maldives.

As for destinations within the

country, Delhi-NCR continued to hold the first position, as was the case for Goa in second place, Mumbai in third, Bengaluru in fourth and Chennai in the fifth place, indicating that the travel trends for Indians remained largely unchanged in the past year, even as travel volume increased significantly this year.

"The rankings with the most booked destinations on Agoda underscore a distinct inclination among Indians for tried-and-tested destinations, showcasing a preference for all-time favourites that have lots to offer to any type of traveller and no matter how frequently they are visited," the report said.

Centre's policies have made India fastest growing economy: FM

Make-in-India & PLI listed as marquee schemes that helped

GYANENDRA KESHRI
NEW DELHI, DHNS

Policies of the central government like production-linked incentive (PLI) scheme and Make-in-India have helped develop India as the second most sought after manufacturing destination and the fastest growing economy in the world, Finance Minister Nirmala Sitharaman said on Thursday.

Replying to a debate in Rajya Sabha, the upper house of Parliament, Sitharaman

said, "All sectors are growing significantly. Because of the Make-in-India programme and PM Modi's schemes, the manufacturing sector is also significantly contributing to the economy."

She noted that manufacturing sector growth surged to 13.9% in the second quarter of the current financial year.

Referring to S&P Global data, the finance minister said Purchasing Managers' Index (PMI) in November stood at 56. "It is in the expansionary territory," she added.

Nirmala Sitharaman

PMI for manufacturing rose to 56 in November from 55.5 recorded in the previous month, on the back of strengthening demands and low input costs, as per data released by S&P Global earlier this month. The PMI print above 50 indicates growth in the sector while below 50 shows contraction. Manufacturing PMI has been above 50

for 29 months in a row.

Sitharaman noted that India's economic growth in the second quarter of the current financial year was the highest in the world. India's gross domestic product (GDP) expanded by 7.6% in July-September period, sharply higher than the Reserve Bank of India's forecast of 6.5%. The growth was led by the better-than-expected expansion in manufacturing and construction sectors, as per the latest National Statistical Office (NSO) data.

"India's second quarter growth is the highest in the world as India continues to be the fastest-growing economy. The third and fourth largest economies (Japan and Germany) have contracted as well as emerging economies. In comparison, India's over 7% growth is significant," the

finance minister said.

India's economic growth in the first quarter of the current financial year stood at 7.8%.

The finance minister also underlined the recent uptick in India's exports. After eight consecutive months of decline, India's exports increased by 6.21% year-on-year to \$33.57 billion in October.

She informed the parliament that the revenue collection from direct taxes have surged by 21.82% year-on-year till November 9 in the current fiscal, while average monthly GST collection in 2023-24 so far stands at around Rs 1.6 lakh crore.

"The activities are all across the economy. It's not as if one sector is doing well...all sectors are growing and growing significantly (enough) for us to notice it," she added.

Kartikey and Malvika advance in Super 100

Sports Bureau

Kartikey Gulshan Kumar and Malvika Bansod were the lone Indians remaining in the men's and women's singles events of the Yonex-Sunrise Guwahati Masters BWF Super 100 International badminton tournament on Thursday.

Kartikey defeated Mads Christophersen of Denmark 21-18, 21-15 while Malvika beat compatriot Tanya Hemanth 21-13, 21-17 to advance to the quarterfinals.

The results (round-of-16):

Men: Kartikey Gulshan Kumar bt Mads Christophersen (Den) 21-18, 21-15; Jia Heng Jason Teh bt Meiraba Luwang Maisnam 21-12, 21-13; Yohanes Saut Marcellyno (Ina) bt Ayush Shetty 19-21, 21-16, 23-21; Alvi Wijaya Chairullah (Ina)

Malvika Bansod.

bt Sameer Verma 24-22, 18-21, 23-21; Justin Hoh (Mas) bt Mithun Manjunath 21-19, 21-19; Alwi Farhan (Ina) bt Abhishek Saini 21-15, 21-14; Cheam June Wei (Mas) bt Subhankar Dey 21-15, 21-15.

Women: Letshanaa Karputhevan (Mas) bt Ira Sharma 21-15, 11-21, 21-18; Malvika Bansod bt Tanya Hemnath 21-13, 21-17; Yun Shuo Sung bt Unnati Hooda 11-21, 21-15, 21-19; Line Christophersen (Den) bt Anupama Upadhyaya 21-10, 21-11; Lin Sih Yun (Tpe) bt Aakarshi Kashyap 21-17, 12-21, 22-20; Wen Chi Hsu (Tpe) bt Imad Farooqui Samiya 21-15, 18-21, 21-13.

India colts suffer crushing defeat to Spain

KUALA LUMPUR, PTI: Spain were superb on the wings and played a close-knit game to crush India 4-1 in a pool match of the FIH junior men's hockey World Cup here on Thursday.

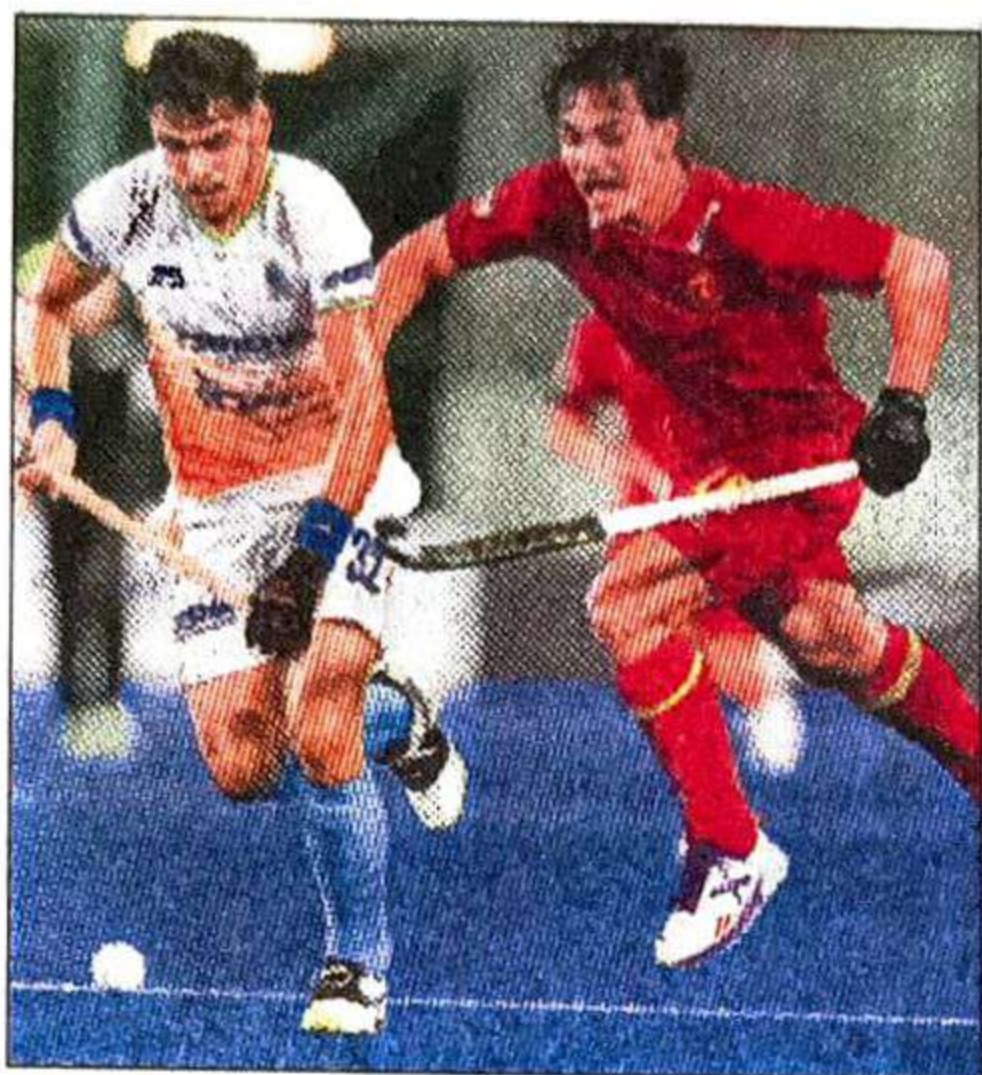
Spain are leading Pool C with six points from two wins, while Korea are ahead of India on goal difference, with both sides having three points each. The fourth team in the pool Canada are yet to open their account after two losses.

India will play their last pool match against Canada on Saturday.

India were brought down to earth by the tactically superior Spain, who made full use of the opportunities and tightened their defence resolutely to deny India PC conversions.

Cabre Verdiell Pol (1st, 41st min) and Rafi Andreas (18th, 60th) were on target for the Spaniards, while for India, the consolation goal came from the stick of Rohit, who converted a penalty corner in the 33rd minute.

Most contests between India and Spain have gone to the wire but on Thursday, it seemed the 2016 junior World Cup champions were low on energy, conceding a goal in the very first minute

A slice of action from India's game against Spain on Thursday.

of the contest to Verdielli Pol. Spain's searing pace helped them take the lead in the first minute itself when an unmarked Cabre took just 51 seconds to stun India. The forward, who was unmarked just in front of the India goalkeeper made a lovely deflection to give his side the lead.

India tried rotating the mid-fielders following the jolt but were unable to find pierce the sturdy Spanish.

Just when India seemed to be finding their bearing, captain Rafi Andreas's powerful drag-flick from a penalty corner beat the goalkeeper all ends up, leaving the 2016 Lucknow edition champions looking for answers to break the stout Spanish defence.

Curran redeems self in England's win

Visitors hammer WI to level series with 4-wicket win

NORTH SOUND, AFP

Sam Curran bounced back with a match-winning bowling display as England scored a series-levelling six-wicket victory over the West Indies in the second One-Day International in Antigua on Wednesday.

Curran was spanked for 98 runs off 9.5 overs on Sunday as England slumped to a four-wicket defeat in the series opener - the worst ever performance by an England bowler in ODI cricket.

But the left arm seam and wing bowler responded superbly on Wednesday, bagging three of the first four wickets as the home side were bundled out for 202 off 39.4 overs in the day/night fixture.

Will Jacks then anchored the English response at the

Sam Curran (centre) celebrates with team-mates after dismissing Shimron Hetmyer during the second ODI on Wednesday. AFP

top of the order with 73 while there was a welcome return to form for Jos Buttler, the England captain taking his team to victory with an unbeaten 58 in an unbroken fifth-wicket partnership of 90 with Harry Brook (43 not out).

"It was tough the other day but just have to keep moving forward and try to bounce back," Curran said after his Man-of-the-Match performance at the Sir Vivian Richards Stadium.

Curran's opening burst and the support of Gus Atkinson reduced the West Indies to 23 for four. But for a 129-run fifth-wicket partnership between captain Shai Hope (68) and Sherfane Rutherford (63), it would have been a complete capitulation by the hosts.

Spinner Liam Livingstone then claimed the spotlight with the wickets of both Hope and Rutherford before swiftly adding another to also finish with three wickets.

Atkinson and frontline spinner Rehan Ahmed shared in the spoils with two wickets apiece.

A measure of the recklessness displayed by the West Indies at the crease was that their innings folded with ten overs of the allotted 50 unused as successive players attempted to outdo each other in the extravagance of their strokeplay.

England openers Jacks and Phil Salt sped to 50 by the sixth over in reply. However on a pitch offering considerable assistance for the spinners Gudakesh Motie claimed two victims and at 116 for four, the tourists had some work to do.

Buttler and Brook eased those concerns though with the England captain's first half-century in 15 innings taking him past the 5,000-run mark in ODIs, just the fifth Englishman to do so.

Brief scores: West Indies: 202 all out in 39.4 overs (Shai Hope 68, Sherfane Rutherford 63; Sam Curran 3-33, Gus Atkinson 2-28, Rehan Ahmed 2-40, Liam Livingstone 3-39) It to England: 206/4 in 32.5 overs (Will Jacks 73, Harry Brook 43 n.o., Jos Buttler 58 n.o.; Gudakesh Motie 2-34). **Result:** England won by six wickets. **PoM:** Sam Curran.

Relentless Villa extends streak with crucial win over Man City

Liverpool eases past Sheffield; McTominay double hands United victory over Chelsea; Brighton wins its battle with Brentford; Fulham hammers Forest; Guardiola's men are winless in four games and six points behind leader Arsenal

PREMIER LEAGUE

Agence France-Presse

LONDON

Aston Villa beat champion Manchester City on Wednesday to extend its remarkable winning run at home as Liverpool closed to within two points of leader Arsenal with victory at Sheffield United.

Elsewhere, Scott McTominay scored twice as Manchester United beat Chelsea 2-1 and Fulham hammered Nottingham Forest 5-0, heaping the pressure on manager Steve Cooper.

Brighton recorded a 2-1 home win against Brentford courtesy of goals from Pascal Gross and Jack Hinshelwood, while Bournemouth notched its third win in four games, beating Crystal Palace 2-0.

Villa, which has now won 14 league games in a row at Villa Park, scored the only goal of the game in the 74th minute, when Leon Bailey's shot took a huge deflection off Ruben Dias.

The win, which lifts Unai Emery's men into third place, means it equals a club record for consecutive home victories in league competition, previously

On target: Bailey's strike took a healthy deflection off City's Dias for Villa's winner. GETTY IMAGES

achieved in 1903 and 1931.

Pep Guardiola's off-colour team, aiming for an unprecedented fourth consecutive top-flight title, is now winless in four games and six points behind Arsenal.

Last year's treble winner, missing the suspended Rodri, has now won just three league games in its past nine.

It is unbeaten in its past 43 matches in which the Spain midfielder has

played but its four defeats in all competitions this season have all come when he has been serving a ban.

Liverpool, looking increasingly dangerous, saw off basement club Sheffield United 2-0. Virgil van Dijk opened the scoring at Bramall Lane, turning home a Trent Alexander-Arnold corner in the 37th minute from near the penalty spot.

The visitors dominated possession but failed to break through again until

midfielder Dominik Szoboszlai made the points safe in time added on.

Manchester United secured a priceless three points, shrugging off a rare penalty miss from Bruno Fernandes in the first half.

Chelsea's Cole Palmer finished an impressive team move on the stroke of half-time to cancel out McTominay's opener.

But the Scotland international headed home Alejandro Garnacho's cross

for his second with about 20 minutes left to lift United to sixth in the table, just three points behind City.

The results: Brighton 2 (Gross 31, Hinshelwood 52) bt Brentford 1 (Mbeumo 27-pen); Crystal Palace 0 lost to Bournemouth 2 (Senesi 25, Moore 90+1); Fulham 5 (Iwobi 30, 74, Jimenez 34, 54, Cairney 86) bt Nottingham Forest 0; Sheffield 0 lost to Liverpool 2 (van Dijk 37, Szoboszlai 90+4); Aston Villa 1 (Bailey 74) bt Manchester City 0; Manchester United 2 (McTominay 19, 69) bt Chelsea 1 (Palmer 45).

ಇಂದಿನಿಂದ ಕಬಡ್ಡಿ ಪಂಗಾ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ | ಗುಜರಾತ್ ತಂಡವನ್ನು ಮಣಿಸಿದ ಪಾಟ್ನಾ

ಜೈಪುರ-ಬೆಂಗಳೂಲ್ ಪಂದ್ಯ ಡ್ರಾ

ಅಹಮದಾಬಾದ್: ಜೈಪುರ ಪಿಂಕ್ ಪ್ಯಾಂಥಸ್ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂಲ್ ವಾರಿಯರ್ಸ್ ತಂಡಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಪಂದ್ಯವು 28-28 ಅಂಕಗಳಿಂದ ಡ್ರಾ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇದು ಪ್ರೋ ಕಬಡ್ಡಿ 10ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯ ಮೊದಲ ಡ್ರಾ ಆಗಿದೆ.

ಜೈಪುರ ಪಿಂಕ್ ಪ್ಯಾಂಥಸ್ ಪರ ಭವಾನಿ ರಜಪೂತ್ ಸೂಪರ್ 10 ದಾಖಲಿಸಿದರು, ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ, ಶ್ರೀಕಾಂತ್ ಜಾಧವ್ ವಾರಿಯರ್ಸ್ ಪರ 7 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಗರಿಷ್ಠ ಸ್ಕೋರ್ ಮಾಡಿದರು. ಜೈಪುರ ಪಿಂಕ್ ಪ್ಯಾಂಥಸ್ ಉತ್ತಮ ಆರಂಭವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು ಮತ್ತು ಪಂದ್ಯದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಾರಿಯರ್ಸ್‌ಗೆ ಪಾಯಿಂಟ್ ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ವಿರಾಮದ ವೇಳೆಗೆ 13-9 ರಿಂದ ಜೈಪುರ ತಂಡ ಮುನ್ನಡೆ ಸಾಧಿಸಿದರು.

ಅದರ ದ್ವಿತೀಯಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಪುಟಿದಿದ್ದ ಬೆಂಗಳೂಲ್ ವಾರಿಯರ್ಸ್ ಪ್ಯಾಂಥಸ್‌ಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಟ್ಯಾಕಲ್ ಮಾಡಿ ತಂಡದ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಏರಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಕೊನೆ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಎರಡೂ ತಂಡಗಳ ಅಂಕಗಳು 28ಕ್ಕೆ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡು ಪಂದ್ಯ ಡ್ರಾ ಆಯಿತು. ದಿನದ 2ನೇ ಪಂದ್ಯ ಹಾಗೂ ಲೀಗ್‌ನ 11ನೇ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತ್ ಜೈಂಟ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಪಾಟ್ನಾ ವೈರೇಟ್ಸ್ ಎದುರಾಗಿದ್ದು, ಪಾಟ್ನಾ 3 ಅಂಕಗಳಿಂದ ಗುಜರಾತ್ ಅನ್ನು ಮಣಿಸಿದೆ. 33-30 ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದ ಪಾಟ್ನಾ ಪರವಾಗಿ ಸುಧಾಕರ್ 6 ಅಂಕ ಹಾಗೂ ಸಚಿನ್, ನಾಯಕ ನೀರಜ್ ಕುಮಾರ್, ಅಂಕಿತ್, ಸಂದೀಪ್ ಕುಮಾರ್ ತಲಾ 4 ಅಂಕ ಗಳಿಸಿದರು. ಇನ್ನು ಗುಜರಾತ್ ಪರ ರಾಕಿತ್ 11 ಅಂಕ ಗಳಿಸಿದರೂ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು.

ಪಂಗಾಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಜ್ಜು: 10ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರೊ

ಬುಲ್ಸ್‌ಗೆ ಕಿಚ್ಚಿನ ಸಾಧ್

ಇಂದಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ ಕಬಡ್ಡಿ ಲೀಗ್ ಪಂದ್ಯಗಳು ನಡೆಯಲಿದ್ದು ಮೊದಲ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಆತಿಥೇಯ ಬೆಂಗಳೂರು ಬುಲ್ಸ್ ತಂಡ ದಬಾಂಗ್ ಡೆಲ್ಲಿ ಕೆಸಿ ವಿರುದ್ಧ ಸೆಣಸಾಟ ನಡೆಸಲಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರ ನೆಚ್ಚಿನ ತಂಡಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಸೂಚಿಸಲು ಚಿತ್ರ ನಟ ಕಿಚ್ಚ ಸುದೀಪ್ ಹಾಜರಾಗಲಿದ್ದಾರೆ. ಕಿಚ್ಚ ಸುದೀಪ್ ಅವರು ಬುಲ್ಸ್ ಪಂದ್ಯ ವೀಕ್ಷಕೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸ್ಟಾರ್‌ಸ್ಟ್ರೀಟ್ಸ್ ಕನ್ನಡ ತನ್ನ ಅಧಿಕೃತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಖಚಿತಪಡಿಸಿದೆ. ಏಕ್ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಬುಲ್ಸ್ ತಂಡದ ಜೆರ್ಸಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸುದೀಪ್ ಅವರ ಫೋಟೊ ಹಂಚಿಕೊಂಡು 'ಅಖಾಡಕ್ಕೆ ಕಿಚ್ಚೇರಿಸಲು ಖುದ್ದು ಕಿಚ್ಚನೇ ಬರಲಿದ್ದಾರೆ' ಎಂದು ಬರೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಹಲವು ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲೂ ಸುದೀಪ್ ಅವರು ಬುಲ್ಸ್ ಪಂದ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿ ಬೆಂಬಲ ಸೂಚಿಸಿದ್ದರು.

ಕಬಡ್ಡಿ ಲೀಗ್‌ಗೆ ಆತಿಥ್ಯ ವಹಿಸಲು ನಗರದ ಕಂಠೀರವ ಒಳಾಂಗಣ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣ ಸಜ್ಜಾಗಿದೆ. ಟೂರ್ನಿಯ ಮೊದಲ ಚರಣದ ಪಂದ್ಯಗಳು ಡಿ.2ರಿಂದ ಅಹಮದಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡಿದ್ದು ಗುರುವಾರ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಿವೆ. ಡಿ.8ರ ಬಳಿಕ ಪಂದ್ಯಾವಳಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅಭಿಮಾನಿಗಳ ಮನರಂಜಿಸಲಿದೆ. ಡಿ.13ರ ವರೆಗೂ ಅಂದರೆ 6 ದಿನ ಒಟ್ಟು 11 ಪಂದ್ಯಗಳು ನಡೆಯಲಿವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸುದ್ದಿಗೋಷ್ಠಿ ನಡೆಸಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಬುಲ್ಸ್ ಕೋಚ್ ರಣದೀಪ್ ಸಿಂಗ್, ನಾಯಕ ಸೌರಭ್ ನಂದಲ್, ತಾರಾ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ತಂಡ	ಪಂದ್ಯ	ಗೆಲ್ಲುವು	ಸೋಲು	ಡ್ರಾ	ಅಂಕ
01.	ಗುಜರಾತ್ ಜೈಂಟ್ಸ್	4	3	1	0	16
02.	ಪಾಟ್ನಾ ವೈರೇಟ್ಸ್	2	2	0	0	10
03.	ಬೆಂಗಳೂಲ್ ವಾರಿಯರ್ಸ್	2	1	0	1	8
04.	ಯುಪಿ ಯೋಧಾನ್	2	1	1	0	6
05.	ಯು ಮುಂಬಾ	2	1	1	0	6
06.	ತಮಿಳು ತಲ್ವಾನ್	1	1	0	0	5
07.	ಪುಣೆರ ಪಲ್ವಾನ್	1	1	0	0	5
08.	ಜೈಪುರ ಪಿಂಕ್ ಪ್ಯಾಂಥಸ್	2	0	1	1	4
09.	ಬೆಂಗಳೂರು ಬುಲ್ಸ್	2	0	2	0	2
10.	ತೆಲುಗು ಟೈಟಾನ್ಸ್	2	0	2	0	1
11.	ದಬಾಂಗ್ ಡೆಲ್ಲಿ ಕೆಸಿ	1	0	1	0	0
12.	ಹರ್ಯಾಣ್ ಸ್ಪೀಡ್ಸ್	1	0	1	0	0

ಅಟಗಾರರಾದ ಭರತ್, ವಿಕಾಸ್ ಖಂಡೋಲಾ, ಸುಜೀಂತ್ ಸಿಂಗ್ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಕಳೆದ ಬಾರಿಗಿಂತ ಈ ವರ್ಷ ಉತ್ತಮ ತಂಡ ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದ ರಣದೀಪ್, ತವರಿನ ಅಭಿಮಾನಿಗಳ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಮುಂಬರುವ ಪಂದ್ಯಗಳ ಗೆಲ್ಲುವ ವಿಶ್ವಾಸ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು.

ಪ್ಯಾರಾ ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾ: ರಾಜ್ಯದ ಅಥ್ಲೀಟ್‌ಗೆ ಬೀಳ್ಕೊಡುಗೆ ನಾಡಿದ್ದಿನಿಂದ ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಟ | ರಾಜ್ಯದ 84 ಮಂದಿ ಭಾಗಿ

ಗುರುವಾರ ಬೀಳ್ಕೊಡುಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ಯಾರಾ ಅಥ್ಲೀಟ್ಸ್.

• ಕನ್ನಡಪ್ರಭ ವಾರ್ತೆ ಬೆಂಗಳೂರು

ಡಿ.10ರಿಂದ 17ರ ವರೆಗೆ ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿರುವ ಚೊಚ್ಚಲ ಆವೃತ್ತಿಯ ಪ್ಯಾರಾ ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾಗೇಮ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕದ 84 ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳನ್ನು ಗುರುವಾರ ರಾಜ್ಯ ಅಂಗವಿಕಲರ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಥೆ ವತಿಯಿಂದ ಬೀಳ್ಕೊಡಲಾಯಿತು.

ನಗರದ ಕಂಠೀರವ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಅಥ್ಲೀಟ್‌ಗಳು ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು. ಈಗಾಗಲೇ ಹಲವರು ಕ್ರೀಡಾಕೂಟಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ್ದು, ಇತರರು ಶೀಘ್ರವೇ ನವದೆಹಲಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಾರಿ

ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದಲ್ಲಿ 1350ರಷ್ಟು ಅಥ್ಲೀಟ್‌ಗಳು ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲಿದ್ದು, ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್, ಶೂಟಿಂಗ್ ಸೇರಿದಂತೆ 7 ಕ್ರೀಡೆಗಳು ನಡೆಯಲಿವೆ. ಇದೇ ವೇಳೆ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಏಷ್ಯನ್ ಪ್ಯಾರಾ ಗೇಮ್ಸ್‌ನ ಸಾಧಕರಾದ ನಿಶಾದ್, ನವ್ ದೀಪ್, ಅಜಿತ್ ಸಿಂಗ್‌ರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು.

ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಾಯ್ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕಿ ರೀತು, ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನಿರ್ದೇಶಕಿ ಹಿಮಾ ಬಿಂದು, ರಾಜ್ಯ ಕ್ರೀಡಾ ಇಲಾಖೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನಿರ್ದೇಶಕಿ ಶಶಿಕಲಾ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಮುಖರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

ಸ್ವೀನ್ ವಿರುದ್ಧ 1-4ರಿಂದ ಪರಾಜಯ | ಅಂಕಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನ ನೀರಸ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೋಲು

ಕೌಲಾಂಪುರ: ಭಾರತ ಪುರುಷರ ಜೂನಿಯರ್ ಹಾಕಿ ತಂಡ ಗುರುವಾರ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಎಫ್ಐಎಚ್ ಜೂನಿಯರ್ ಹಾಕಿ ವಿಶ್ವಕಪ್ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀನ್ ವಿರುದ್ಧ 1-4 ಗೋಲುಗಳಿಂದ ಪರಾಭವಗೊಂಡಿದೆ. ಭಾರತ ಪರ ರೋಹಿತ್ (33ನೇ ನಿಮಿಷ) ಏಕೈಕ ಗೋಲು ಗಳಿಸಿದರು. ಸ್ವೀನ್ ಪರ ಕೇಬರ್ ವರ್ಡಿಲ್ (1ನೇ ನಿಮಿಷ, 41ನೇ ನಿಮಿಷ), ರಾಫಿ ಆಂಡ್ರಿಯಾಸ್ (18 ಮತ್ತು 60 ನೇ ನಿಮಿಷ) ತಲಾ ಎರಡು ಗೋಲು ಗಳಿಸಿ ತಂಡದ ಭರ್ಜರಿ ಜಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದರು.

ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯ ತನ್ನ ಮೊದಲ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ದ. ಕೊರಿಯಾ ವಿರುದ್ಧ 4-2 ಗೋಲುಗಳ ಅಂತರದಿಂದ ಶುಭಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದ ಭಾರತ ತಂಡ ಗುರುವಾರದ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀರಸ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಗೋಲು ಗಳಿಸುವ ಹಲವು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕೈಚೆಲ್ಲಿತು.

ಇದೇ ವೇಳೆ ಸಾಂಘಿಕ ಹಾಗೂ ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದ ಸ್ವೀನ್ ತಂಡ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಆಟದ ಜೊತೆಗೆ ಭಾರತ ಪೆನಾಲ್ಟಿ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ತಡೆದು ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಆಟದಲ್ಲೂ ಸೈ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

51 ಸೆಕೆಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಗೋಲು
ಪಂದ್ಯ ಶುರುವಾದ 51 ಸೆಕೆಂಡುಗಳಲ್ಲಿಯೇ

ಚೆಂಡನ್ನು ಕಸಿಯುವ ಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಇತ್ತಂಡದ ಆಟಗಾರರು.

ಪುರುಷರ ಜೂನಿಯರ್ ಹಾಕಿ ವಿಶ್ವಕಪ್

ಮೊದಲ ಗೋಲು ಗಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸ್ವೀನ್ ತಂಡ ಭಾರತೀಯ ಆಟಗಾರರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕುಂದಿಸಿತು. ನಂತರ 18ನೇ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಗೋಲು ಗಳಿಸಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಒಂದೂ ಗೋಲನ್ನು ಗಳಿಸದ ಭಾರತ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಯಿತು. ನಂತರ 33ನೇ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಭಾರತ 1 ಗೋಲನ್ನು ಪೆನಾಲ್ಟಿ ಶೂಟ್‌ಮನ್ ಮೂಲಕ

ಪಡೆಯುವುದರೊಂದಿಗೆ ಗೋಲಿನ ಖಾತೆ ತೆರೆದು ಗೋಲುಗಳ ಅಂತರವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿತು. ಆದರೆ ನಂತರ ಸ್ವೀನ್‌ನ ಕೇಬರ್ 41ನೇ ನಿಮಿಷ ಮತ್ತು ರಾಫಿ 60ನೇ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಗೋಲು ಗಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸ್ವೀನ್ ತಂಡಕ್ಕೆ ಮುನ್ನಡೆ ದೊರಕಿಸಿ ಜಯ ಖಾತರಿ ಪಡಿಸಿದರು.
ಅಂಕಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ
ಈ ಗೆಲುವಿನೊಂದಿಗೆ ಸ್ವೀನ್ ತಂಡ ಎರಡು ಗೆಲುವುಗಳೊಂದಿಗೆ 6 ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿ 'ಸಿ' ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಸಂಪಾದಿಸಿದೆ.

ವ್ಯರ್ಥಗೊಂಡ ಪೆನಾಲ್ಟಿ ಅವಕಾಶಗಳು

ಪಂದ್ಯದ ಎರಡನೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 55-57ನೇ ನಿಮಿಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ತಂಡಕ್ಕೆ ಮೂರು ಪೆನಾಲ್ಟಿ ಶೂಟ್‌ಮನ್ ಅವಕಾಶಗಳು ಸಿಕ್ಕವು. ಆದರೆ ಪಂದ್ಯಕ್ಕೆ ತಿರುವು ನೀಡಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಈ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಗೋಲುಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ತಂಡದ ಆಟಗಾರರು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದು ತಂಡಕ್ಕೆ ಪೆಟ್ಟು ನೀಡಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ವೀನ್ ಗೋಲ್ ಕೀಪರ್ ಕೆಪೆಲೇಡ್ಸ್ ಬಂಡೆಕಲ್ಲಿನಂತೆ ನಿಂತು ಭಾರತದ 3-4 ಗೋಲು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹಾಳುಗೆಡವಿ ತಂಡದ ಗೆಲುವಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಿತ್ತರು.

ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 3 ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ದ.ಕೊರಿಯಾ ತಂಡವಿದೆ. 3 ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಅತ್ಯಧಿಕ ಗೋಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಆಧಾರದಿಂದ ದ. ಕೊರಿಯಾ ನಂತರದ ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಎರಡು ಪಂದ್ಯಗಳ ಸೋಲಿನಿಂದ ಕೆನಡಾ ತಂಡ ಕಡೆಯ ನಾಲ್ಕನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಭಾರತ ತಂಡ ಶನಿವಾರ ನಡೆಯಲಿರುವ ತನ್ನ ಕೊನೆಯ ಗುಂಪು ಹಂತದ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆನಡಾವನ್ನು ಎದುರಿಸಲಿದೆ.

EDITORIAL

NEWS

India's growing neighbourhood dilemmas

The proverbial Achilles heel of Indian foreign policy continues to be its neighbourhood. Contemporary Indian foreign policy has an ambitious vision – from being the leader of the global South, to be an arbiter in global geopolitical contestations, to making a serious claim to be a pole in world politics. But South Asia is not only not keen to jump on the bandwagon of the India story, but it is also seemingly holding India back, albeit indirectly. Neighbourhoods are difficult for any major power, but contemporary India is faced with an exceptionally hard one, complicated by a rising superpower in its neighbourhood, for the first time in its history.

New Delhi's dilemmas, the causes

In general, there are three types of dilemmas that India faces in the neighbourhood. One, the rise of politically anti-India regimes in South Asia such as the one in the Maldives where the new government is effectively asking Indians to pack up and leave. While the Maldives is anti-India in an instrumental sense, a Khaleda Zia-led government in Dhaka, which goes to the elections early next year, could turn out to be ideologically anti-India. The second type of dilemma India faces in the neighbourhood is structural, resulting from Beijing's growing influence in South Asia.

Three things stand out. The growing entanglement of the region's smaller states in the Belt and Road Initiative (BRI) and other Chinese projects. Beijing's assiduous outreach to South Asian states when the rest of the international community abandons or avoids them for normative or other reasons – as was the case with Taliban-led Afghanistan, military-ruled Myanmar and crisis-hit Sri Lanka. India does too, but the overall impact of China's outreach is far higher than that of India primarily as a function of deeper pockets. Finally, China's desire to settle border disputes with its neighbours (minus India), as seen in the case of Bhutan, is also a strategy to win over the region.

The net result, or one that could potentially develop overtime, is somewhat alarming. If we do not take innovative measures, there is a good chance that we will be geopolitically locked in within an unfriendly South Asia. This may well be a case of overstating the point, but is to lay emphasis on a potential future scenario.

There are three broad sets of causes behind the dilemmas India faces in the neighbourhood. The first is the regional geopolitical architecture characterised by five overlapping elements.

Happymon Jacob

teaches at the Jawaharlal Nehru University, New Delhi, and is the founder of the Council for Strategic and Defense Research

Most South Asian states are sceptical of India's primacy in their own ways

Contemporary South Asia is characterised by a diminishing presence of the United States, which, for a long time, was a geopolitical constant in the region. For New Delhi, Washington's presence in South Asia was not always advantageous, but its departure is definitely disadvantageous, in particular given how China has filled the power vacuum created by Washington's departure. The aggressive and stupendous rise of China has come as a 'geopolitical buffer', at least for now, for the smaller states in the region which have become adept at using the 'China card' in their foreign policy assertions. While our neighbours are keen to practise strategic autonomy with us, there is little appetite to do so *vis-à-vis* China.

Third, in one of the least interconnected regions in the world, and poor, it is natural that the inhabitants of the region will tilt towards a power with the ability to cater to their material needs. With India's ability to meet those needs being limited, China is that power. Fourth, India, for the most part, has had a normative and political approach towards the region, with the states in the region acquiescing, rebelling, and falling in line given the absence of choices. Beijing has changed that India-centric calculus by offering itself as the no-frills non-normative alternative. For the first time in modern South Asian history, the region is a 'norms-free-zone'.

Finally, for much of its independent existence, New Delhi enjoyed unrivalled primacy in the region. Today, the downside of being the resident power in South Asia – with all its attendant cultural, ethnic, refugee and other spillovers – is felt more sharply than being the primary power. China, on the other hand, is the region's non-resident power which benefits from the absence of complications – ethnic, linguistic, religious – arising out of being a resident power.

The second cause behind India's regional dilemma is related to its policy stance which exhibits a deep-seated status quo bias when it comes to dealing with the region's domestic politics and the multiplicity of actors/power centres therein. Dealing only with, for the most part, those in power in the regional capitals, elected or otherwise, is perhaps the right thing to do as well as less risky. However, such a one-track policy generates path-dependencies often alienating other centres of power or opposition leaders. Bangladesh is perhaps one such example.

Furthermore, India's dilemmas are also caused by two mistaken assumptions that we have long held. For one, there has, for some time, been a strong belief in India that South Asia minus

Pakistan would be amenable to Indian geopolitical reasoning which prompted an attempt to deal proactively with South Asia without Pakistan. However, in retrospect, one has to admit that this policy has not exactly panned out that way India imagined. The second (mistaken) assumption that New Delhi approached the neighbourhood with was that India's special relationship with the region rooted in culture, soft power, history and ethnicity would help the country deal with the neighbourhood better than those without intimate knowledge of the region, namely China. Has India's culture-connect with its neighbours indeed become a liability in the conduct of foreign policy towards them?

What can be done

To begin with, it is time India made a mental switch and acknowledged that South Asia and its balance of power have changed fundamentally. Old South Asia where India enjoyed primacy no longer exists. 'Southern Asia' which has pretty much replaced South Asia is a space where China has emerged as a serious contender for regional primacy. India's neighbours and periphery are China's too, even if we do not like it. Such a realistic and pragmatic framing would help India deal with the reality as it is rather than working with the mental frame of Indian primacy which is long gone.

Second, New Delhi must proactively pursue the involvement of friendly external actors in the region. That is the only way to deal with the impending possibility of the region becoming Sino-centric.

Third, Indian diplomacy must be flexible enough to engage multiple actors in each of the neighbouring countries. The art of diplomacy is not about hating the anti-India elements in the neighbourhood, but, instead, lessening their anti-India attitude. In a similar vein, dealing with whoever is in power is a good policy, but engaging only those in power is bad policy.

Finally, here is the highlighting of an issue that has been spoken of *ad nauseum* – India needs more hands for its diplomatic pursuits. The glaring shortage of sufficient diplomats to implement the foreign policy of a country of 1.4 billion people will prove to be India's single most crucial challenge going forward. The more India's role in world affairs grows, the more the shortage of personnel will be felt by us and others. If the current state of affairs continues, there will be no one to show up with the Indian flag when opportunities beckon or crises emerge.

Problematizing periodisation in history

The all-too-familiar triad of historical periodisation – ancient, medieval, modern – now universal, has rather specific provincial and temporal origins. All societies evolved their own modes of dividing their history into periods: dynastic and regnal was the one prevalent in India, Iran, the Turko-Mongol regions, besides Europe. The creation of eras, such as Vikrami, Shaka, and Ilahi or the era of piety in Islam coinciding with the Prophet and the first four caliphs and the steady decline afterwards were among many other modes.

A European triad

The triad took birth in Europe around the 16th-17th centuries, first in the history of theology and steadily in society's history, finding its largely evolved form in 1688 at the hands of Cellarius, a German. This was the era when over the past few centuries, Europe had been creating its new self-image of rationality, science and progress, in short, modernity; to reinforce it, the inverse image of its immediate past, the medieval, was also created as one of irrationality, regression, and superstition which were constituted as the synonym of religion/religiosity – in short, the "Dark Age" from which Europe was progressing into Enlightenment.

With the expansion of Europe to the rest of the world during the 18th-20th centuries, besides its trade, arms and politics, its intellectual concepts also found entry into what were becoming its colonies. The indigenous notions of historical time and space were replaced by the European triad through what Jack Goody calls "The Theft of History" in an unequal power relationship. Thus, the Dark Age of Europe was transferred to the rest of the world from which Europe must rescue it by bringing to it Enlightenment through colonialism. A very "rational" legitimization of colonialism. The triad first came to India with a further distortion; whereas in Europe, its premise was the retreat of backwardness in the face of progress, James Mill introduced it as the Hindu,

Harbans Mukhia

taught history at
Jawaharlal Nehru
University

The transience of the notion of periodisation is likely to become more manifest as history goes on to explore other areas of research

the Muslim and the British periods underlining the legitimization of modern British rule which would rescue India from the dark age of medieval Muslim rule.

Periodisation is riven with problems. Being a human construct, rather than a ground reality, it is, by its nature, transient. Some signs of its transience have already appeared with several qualifications getting attached to it: Late Antiquity, Early Medieval, Late Medieval, and Early Modern. What shape the transience is going to take in the near or distant future is hard to predict. One wonders if our modern period will still be considered modern in the 22nd or the 23rd century. For sure, there is great regional variance in the application of the triad in the regions around the world with China taking its "medieval" into several centuries BCE and some such as India drawing the 18th century CE into it. Indeed, some powerful voices such as Jacques Le Goff's have questioned the very notion of dividing history into tranches.

On the other hand, the notion of periodisation is premised on the very tranches, once characterised as stages of development, each self-contained and autonomous in a sequence of succession, indicating irreversible change or progress from the preceding stage. Change and continuity are envisaged here as dichotomous. Are they really? Historians have got round to witnessing much continuity in what is seen as change and change in continuity. The idea of stages of development has quietly disappeared from their horizon.

The notion of modernity

At the heart of periodisation lies the notion of modernity, for the triad originated from the "modern" and travelled back to the medieval and the ancient; it thus created the image of history of a travel back from the present to the past instead of the other way round. It vested modernity with the attributes of what it saw as developments in Europe from the 17th-18th centuries onward, ones we have recounted above and much else besides,

from where the rest of the world was obliged to emulate them mostly by force. The modern world that we inhabit was thus essentially the West's creation. This perception has held unquestioned sway for over a couple of centuries everywhere. It is only in the past three or four decades that the view has come under sharp scrutiny in the West as elsewhere. Today, it has become hard to speak of modernity in the singular; "modernities" has far greater space in the academic discourse. Modernity that had for long been accepted as an objective reality "out there" in Chris Bayly's words has become subjective in each variant context.

Implied in this transformation is the premise that the modern world that we inhabit and its "modernity" are not the gift of any one region of the globe and any single segment of humanity nor confined to a given time bracket but rather the cumulative outcome of contributions of all societies and civilisations throughout the period of history known to us. Whether in terms of material objects such as crops, metals or technologies or ideas and concepts such as philosophies, sciences, religions, the fine arts, literature, economic systems, and state systems, all civilisations have at different times added to humanity's multi-faceted capital to give us the world we live in.

This calls for the treatment of history as a universal entity of which regions form constituents – a call made several times by historians in the past. It also implies history to be a continual process rather than an aggregate of disparate tranches.

The transience of the notion of periodisation is likely to become increasingly manifest as history embarks on exploring areas of research such as climate, and planetary history, and even what is increasingly being questioned as pre-history and to an extent archaeology. These are far less susceptible to getting tied up in temporal boxes than the history that is still the predominant norm. The question also is this: how long will this remain the predominant norm?

DECCAN HERALD

ESTABLISHED 1948

I.N.D.I.A needs steady now

The trouncing of the Congress party in the three Hindi-belt states of Chhattisgarh, Madhya Pradesh and Rajasthan has brought to the fore the fissures in I.N.D.I.A, the 28-party platform of Opposition parties, rekindling doubts about the ability of these parties to work as a team. These reversals eclipsed the first-ever victory of the Congress in Telangana nearly a decade after it helped create the state. The Congress and its state leaders operated in a political atmosphere created by their own flawed reading of which way the wind was blowing. The satraps showed little or no inclination to carry the other parties of I.N.D.I.A along and accommodate their requests for a few seats. Instead, Samajwadi Party (SP) chief Akhilesh Yadav had to suffer a bitter public spat with Kamal Nath, who helmed the Congress in the state.

The central leadership of the party is responsible, too, for this as it failed to deliver a stern message to the state units and counter the perception that the Congress was behaving arrogantly. It resulted in the Aam Aadmi Party (AAP), the SP, the Janata Dal (United) from the I.N.D.I.A bloc testing the waters separately.

Whether these parties damaged the Congress' prospects or not, the refusal to accommodate them has injected an element of mistrust in the bloc ahead of the crucial political contest next summer. In the bargain, the fact that the Congress did accommodate alliance members Rashtriya Lok Dal (RLD), which won the lone Bharatpur

seat it was given to contest, and the CPI, which won the Kothagudem seat in Telangana, was simply lost.

Reversals in the three Hindi-belt states have knocked the Congress off the high perch it occupied in the Opposition ranks after its victory in Karnataka. If the party wants I.N.D.I.A to work, the immediate task for it is to refocus on the collective objective of the bloc to give the BJP a united fight. The big challenge for the bloc is to come up with a clear ideological direction and approach the issue of seat-sharing strategically. Winning the three states has given the BJP a major psychological advantage, reinforced by Prime Minister Modi's talk of the inevitability of a third term for him at the Centre. Parties opposed to the BJP will be able to work together and put up a fight only when the ordinary workers of those parties are able to overcome previous mutual animosities and work together for the alliance. The messaging for that will have to come from the very leaders of the alliance who are now seen to be in dissonance with each other. The relationship between the Congress and its I.N.D.I.A partners is the crucial element in the Opposition's scheme for the elections. The challenge for them is to clarify and steady it, and that has become harder now.

**Congress must
quickly repair
relationships
if alliance
is to work**

ACID ATTACKS REMAIN A BLOT THAT NEEDS GOVT AND SOCIETY ACTION

THERE was an unsavoury detail tucked away in the National Crime Records Bureau data for Bengaluru. The city registered six cases of acid attack, the highest for any metropolis in India, last year. The city ranked third in crimes against women, with 3,924 cases registered in 2022—though far behind Delhi, which retains its tag of the most unsafe city for women with 14,158 cases, and Mumbai reporting 6,176 cases. Women continue to be an easy target, with a staggering 4,45,256 cases registered nationwide in 2022, a rise of 4 percent over the previous year. While rape, gang-rape, assault and abduction top the list, around 200 acid attack cases are filed every year.

Acid attacks could be termed the most dastardly crime, carried out viciously on an unsuspecting victim. Almost always, the perpetrator is male, the victim female, and the motive revenge. The reason could range from rejection of advances, property dispute, dowry harassment, domestic abuse, down to plain 'teaching her a lesson'. It leaves the woman scarred for life, physically and psychologically, and she also has to prepare for a long and lonely battle for justice—such a case could languish for five to 10 years and the conviction rate is none too encouraging.

The most crucial issue here is the free availability of acid, both over the counter and online. In 2013, the Supreme Court banned over-the-counter sale of acid and instructed officials to issue acid sale licences to selected retailers; it meant that buyers would have to share their addresses and photo IDs. Yet, an experiment just a couple of years ago by a film crew showed that acid can be bought freely at a local store without any proof of identity. Online sale gives a degree of anonymity, though it does leave a digital trail. In 2013, following the 'Nirbhaya' gang-rape case and Justice Verma committee report, the Union government recognised acid attacks as a separate offence with a minimum punishment of 10 years and maximum of life imprisonment. It is worrying that despite these measures, acid attacks are perpetrated with impunity. Given that this crime is common in neighbouring Pakistan and Bangladesh too, it is a regional malaise. What we need is a concerted effort by the government, law enforcers and civil society to end this heinous crime, starting with a crackdown on the casual sale of acid, followed by stringent punishment.

ಉದಯವಾಣಿ

ಶುಕ್ರವಾರ, ಡಿಸೆಂಬರ್ 8, 2023

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಪಿಬಕೆ ಜನರಿಗೆ 24 ಕ್ಷೇತ್ರ ಮೀಸಲು ಸ್ತುತ್ಯರ್ಹ

ಪೌಕ್ ಆಕ್ರಮಿತ ಕಾಶ್ಮೀರವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ಭಾರತದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗ ಎನ್ನುವುದು ನಿರ್ವಿವಾದ. ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ನೇತೃತ್ವದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಂತರ ಈ ಮಾತನ್ನು ಗಟ್ಟಿ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಮೆಚ್ಚಬೇಕಾದಂಥ ವಿಚಾರವೇ ಹೌದು. ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬುಧವಾರ ಅಂಗೀಕಾರಗೊಂಡ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ಪುನರ್ ಸಂಘಟನೆ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ವಿಧೇಯಕ ಮತ್ತು ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ಮೀಸಲು (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ವಿಧೇಯಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿರುವ ವಿಚಾರಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ನೇರವಾಗಿರುವ ವಿಚಾರಗಳೇ ಆಗಿವೆ.

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಆಕ್ರಮಿತ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿನ ಜನರ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಿತ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ 24 ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿ ಇರಿಸುವುದು, ಇಬ್ಬರು ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶಿತ ಸದಸ್ಯರ ಬದಲಾಗಿ ಐವರನ್ನು ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸುವುದು ಆ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣೀರ ಧಾರೆಗಳನ್ನು ಕಣಿವೆಯ ಜನರು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಒರೆಸಿ, ಸಂತೋಷ ಮತ್ತು ನಗುವಿನ ದಿನಗಳನ್ನು ತರುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಅಂಬೆಗಾಲಿನ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಸರಿ.

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಪುನರ್ ವಿಂಗಡಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಿತಿ 2022ರ ಮೇನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಂತಿಮ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿತ್ತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಆಕ್ರಮಿತ ಕಾಶ್ಮೀರ ಭಾರತದ ಜತೆಗೆ ವಿಲೀನಗೊಳ್ಳಲಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಗದ ಜನರ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 24 ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿ ಇರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಸದ್ಯದ ಎರಡು ವಿಧೇಯಕಗಳಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಆಕ್ರಮಿತ ಕಾಶ್ಮೀರ ಭಾರತದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೇ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸಾರಿದಂತೆ ಆಗಿದೆ.

ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಿಂದಲೇ 2019ರ ವರೆಗೆ, ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಸಂವಿಧಾನದ 370ನೇ ವಿಧಿಯಿಂದಾಗಿ 45 ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ಮುಗ್ಧ ನಾಗರಿಕರು ತಮ್ಮದಲ್ಲದ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರ ಬಂದೂಕುಗಳಿಗೆ ಆಹುತಿಯಾದರು. ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಪಂಡಿತ ಸಮುದಾಯ ಸೇರಿದಂತೆ ದೇಶದ ಮುಕುಟ ಮಣಿಯಾಗಿರುವ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ 46,631 ಕುಟುಂಬಗಳ 1,57,967 ಮಂದಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ವಸತಿಗರಂತೆ ಬಾಳುವೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿತ್ತು.

ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಬಿಜೆಪಿ ಹೊರತಾಗಿರುವ ಇತರ ಪಕ್ಷಗಳ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದವು. ಹೀಗಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೈಮೀರಿ ಹೋಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಹಲವರ ವಾದಗಳು ಹೌದಾದರೂ, ಅವುಗಳು ಹೊಂದಿದ್ದ ನಿಲುವುಗಳು ಕಣಿವೆ ರಾಜ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಾಣಲೆಯಿಂದ ಬೆಂಕಿಗೆ ತಳ್ಳಿದ್ದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ.

2019ರ ಆ.5ರಿಂದ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನ ರದ್ದು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆ ದಿನದಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಲು ಹಲವು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. 70 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣೀರು ಹೊಳೆಯಂತೆ ಹರಿದು ಹೋಗಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಐದು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಅಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ, ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಹಗಲಿನಷ್ಟೇ ಸತ್ಯ. ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಗಬೇಕು ಎಂಬ ಕಳಕಳಿ ಇರುವ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕು.

ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಭಾರತ, ಆರೋಗ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಅವಶ್ಯ

2018 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ 'ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಭಾರತ- ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಜನಾರೋಗ್ಯ ಯೋಜನೆ ಆರೋಗ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕ'ಕ್ಕೆ ಹೊಸ ರೂಪ ನೀಡಿ ದೇಶದ ಇತರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವುದು ಉತ್ತಮವಾದ ನಡೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಬಳಸಿ ನಾಗರಿಕರು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ದುಬಾರಿಯಾಗಿರುವ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ-ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಒಗ್ಗೂಡಿ ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಮೆಯ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವುದು ಮಾದರಿಯಾದ ಕ್ರಮ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ 2018ರಿಂದ ಈವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 55 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಜನರು 6000 ಕೋಟಿ ರೂ. ಗೂ ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಪಿಎಲ್ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ವಾರ್ಷಿಕ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಹುತೇಕ ಮಂದಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಕೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರಿವು ಇಲ್ಲ. ಈವರೆಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಶೇ.30ರ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದೇ ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

5 ಲಕ್ಷ ರೂ.ವರೆಗೂ ವಿಮಾ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಭಾರತ- ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಿ/ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಎಪಿಎಲ್ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ 5 ಲಕ್ಷ ರೂ. ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪೈಕಿ ಶೇ.30ರಷ್ಟು ಉಚಿತವಾಗಿದ್ದು, 1.5 ಲಕ್ಷ ರೂ.ವರೆಗಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾತ್ರ ಪುಕ್ಕಟ್ಟೆಯಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

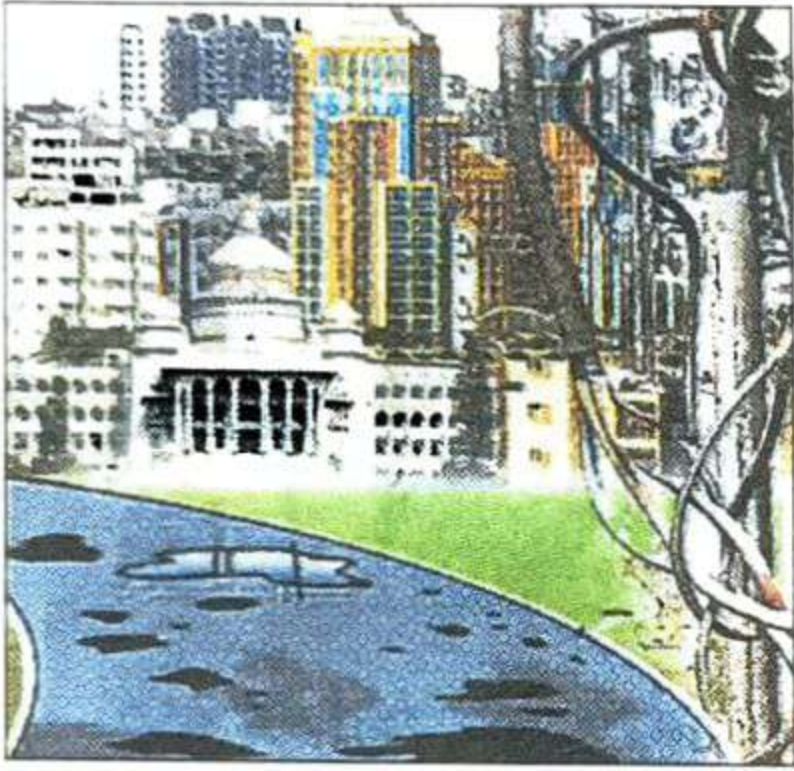
ಸರ್ಕಾರ ಉಚಿತ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದರೂ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಹುತೇಕ ಮಂದಿಗೆ ಈ

ಯೋಜನೆಯ ಅನುಕೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರಿವು ಇಲ್ಲ. ಈವರೆಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಶೇ.30ರ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದೇ ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ ಹೊಂದಿದವರು ನೇರವಾಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿಯೂ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯಬಹುದು, ಕಾರ್ಡ್ ಅಗತ್ಯ ಬೀಳದು ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಕೆಲವು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವರದಿಗಳೂ ಇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಗೊಂದಲಗಳೂ ಇವೆ. ಇತರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಡ್ ಬಳಸಿ ಉಚಿತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಎಪಿಎಲ್ ಕಾರ್ಡ್ ದಾರರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಮೆ ಬಹುತೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಹೊರರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯಲು ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಭಾರತ- ಆರೋಗ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಒತ್ತನ್ನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಕೊಟ್ಟರೆ ರಾಜ್ಯದ ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದೀತು.

ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮಾನ್ಯ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ ನಗರವನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಲಾಗುವುದು ಎಂಬ ಭರವಸೆ ನೀಡಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ರಾಜ್ಯದ ಬಜೆಟ್‌ನ ಗಣನೀಯವಾದ ಭಾಗವನ್ನು ಈ ಸಲುವಾಗಿ ಮೀಸಲಿಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಮಾತ್ರ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆಗರವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ನಗರದ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಮನ್ವಯ ಇಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಜನರ ಜೀವನವನ್ನು ದುಃಸ್ವಪ್ನವಾಗಿಸಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧ ದಾಖಲೆಗಳ ಬ್ಯೂರೋದ (ಎನ್‌ಸಿಆರ್‌ಬಿ) ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದಾಗಿ ದೇಶದ ನಗರಗಳ ಪೈಕಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಮೃತಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸತತ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ದಾಖಲೆ ಹೀಗೆಯೇ ಇದೆ. 2018ರಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಮೂರು ಪ್ರಕರಣಗಳು ವರದಿಯಾಗಿದ್ದವು. 2019ರಲ್ಲಿ ಅದು 49ಕ್ಕೆ ಏರಿತು. 2022ರಲ್ಲಿ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದಲೇ ವರದಿಯಾಗಿವೆ. ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಒತ್ತುವರಿಯ ಕಾರಣ ಜನರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಪಘಾತವಾಗಿ ಜನರು ಜೀವ ಕಳೆದು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದರ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ

ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದ ಗುಂಡಿಗಳು, ವಿದ್ಯುತ್ ಅಪಘಾತದಂತಹ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೂ ಜನರು ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಅಂಶವೇನು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಆಗಿರುವ ಪರಿಣಾಮ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ರಾಜ್ಯದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕುರಿತ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಧೋರಣೆಯು ಅಡಿಗಡಿಗೂ ಅಪಾಯವು ಎದುರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಗುಂಡಿಯ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುವ ಅಪಘಾತಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ವರದಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಚಾಲಕನ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ನೆಪ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಮಗು ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ವಿದ್ಯುತ್ ತಂತಿಯನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮೃತಪಟ್ಟರು. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವನ್ನು 'ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ' ಆಗಿಸಲು ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿದೆ. ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ದೂರುಗಳು ದಾಖಲಾಗಿದ್ದು ಕೂಡ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ವಿಚಾರ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆ, ಸೈಕಲ್ ಸವಾರರು ಮತ್ತು ಪಾದಚಾರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಗರವನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಕೆಟ್ಟ ವಿನ್ಯಾಸ, ನಿರ್ವಹಣೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಅಥವಾ ಎರಡೂ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗದ ಬಹುಭಾಗ ನಿರುಪಯೋಗಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ತಂತಿ ಜಾಲವನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಅಡಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವ ಕೆಲಸ ಶೇ 95ರಷ್ಟು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಬೆಸ್ಕಾಂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಹೈಟೆನ್ಯನ್ ತಂತಿಗಳು ನಗರದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನೇತಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ವಿಲೀನಗೊಂಡ ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಾಮಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಹೇಳಿದಷ್ಟೂ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ. ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಇರುವ ಏಕೈಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ, ನಗರದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒಂದನ್ನೊಂದು ದೂಷಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದು ಬೇಕಿದೆ. ನಗರವು ಯೋಜಿತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ನಗರವನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಸಲು ಇದು ಅಗತ್ಯ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ 'ಬ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಮೌಲ್ಯ' ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಉಪಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವ ಡಿ.ಕೆ. ಶಿವಕುಮಾರ್ ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಗರದ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನೇ ಪೂರೈಸದೆ ಇಂತಹ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಘೋಷಿಸಿ ಉಪಯೋಗ ಏನು?

ಗೂಳಿಹಟ್ಟಿ ಆರೋಪ ಸಮಗ್ರ ತನಿಖೆ ಅಗತ್ಯ

ಮಾಜಿ ಸಚಿವ ಗೂಳಿಹಟ್ಟಿ ಶೇಖರ್ ಆರ್‌ಎಸ್‌ಎಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿರುವ ಆರೋಪದ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆ ಕುರಿತು ತನಿಖೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ನಾವು ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬೇಕು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಗೂಳಿಹಟ್ಟಿ ಶೇಖರ್ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿರುವುದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಅನುಮಾನ ಬರುವುದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ಗೂಳಿಹಟ್ಟಿಯವರು 10 ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಏಕೆ ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದರು. ಅವರು ಮಾತ್ರ ಒಳಗೆ ಹೋದರು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಪಡೆಯುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಅದೇರೀತಿ ಆರ್‌ಎಸ್‌ಎಸ್ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದರೂ ತನಿಖೆ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಆರ್‌ಎಸ್‌ಎಸ್ ಹಳೆಯ ಸಂಸ್ಥೆ. ಅದು ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆಯನ್ನೂ ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಇದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅದು ತಪ್ಪು. ಇದನ್ನು ಸಮಗ್ರ ತನಿಖೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿರುವ ಅನುಮಾನಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕು. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಪ್ರಚಾರದ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡುವುದು ಪರಿಪಾಠವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದರೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಆರ್‌ಎಸ್‌ಎಸ್ ಸಂಘಟನೆಯವರೂ ಸ್ವಯಂ

ಮಾಜಿ ಸಚಿವ ಗೂಳಿಹಟ್ಟಿ ಶೇಖರ್ ಆರ್‌ಎಸ್‌ಎಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿರುವ ಆರೋಪದ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಕಾನೂನು ಮೀರಿ ವರ್ತಿಸಿದವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬೇಕು. ಘಟನೆ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಆರೋಪ ಮಾಡಿದವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಬೇಕು.

ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ತನಿಖೆ ಎದುರಿಸಲು ಮುಂದಾಗಬೇಕು. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಸೇರದವರು ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯನ್ನೇ ಜೀವನದ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾವುದೇ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ ಬಯಸದೇ ದುಡಿಯುವ ಸಾವಿರಾರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬೇಸರ ತರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಹಣೆಪಟ್ಟಿ ಹಚ್ಚುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಜಾತಿ, ಧರ್ಮದ ಲೇಪ ಇಲ್ಲದೆ ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ನೂರಾರು ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲೇ ಭೂಕಂಪ, ಪ್ರವಾಹ, ಕೊರೋನಾ ಸೋಂಕು ಬರಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕಾಣಿಸುವವರು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರು

ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು. ಇಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದವರು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಸಂಘಟನೆ ವಿರೋಧಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಗೂಬೆ ಕೂರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಸಂಸ್ಥೆ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಲು ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲೇ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೂ ಇವೆಲ್ಲ ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಸಂಘ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ರಚನೆಯಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಇವೆ. ಕೆಲವು ಸೋಂದಣಿಯಾಗಿವೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ನೋಂದಣಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗೆ ಯಾವ ಅಡ್ಡಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇದು ತಪ್ಪೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಲಿ ಕಾನೂನು ಮೀರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕಾನೂನು ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ತನಿಖೆ ಅನಿವಾರ್ಯ. ತನಿಖೆಯಿಂದ ಸತ್ಯಾಂಶ ಹೊರಬರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂಥ ಘಟನೆಗಳು ಮರುಕಳಿಸಬಾರದು. ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಆರೋಪ ಮಾಡುವವರು ಎಚ್ಚರಿಕೆವಹಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಣ್ಣದ ಗಾಜಿನಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ನೆಮ್ಮದಿ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ■

ಎಲಾನ್ ಮಸ್ಕ್ ಬರೀ ತ್ರೀಮಂತನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ

ಇತ್ತೀಚಿನ ಫೋರ್ಬ್ಸ್ ಪತ್ರಿಕೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ವರದಿ, ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಕ್ ಐಟಿಮ್ ಒಂದು ಹೀಗಿತ್ತು- '2020 ರಿಂದೀಚೆಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ಹೊಸ ಸಂಪತ್ತಿನ ಶೇ.66ರಷ್ಟು ಭಾಗವು ಅತ್ಯಂತ ತ್ರೀಮಂತ ಶೇ.1ರಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ತಲುಪಿದೆ' ಎಂದು. ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಗಳು ಕೆಲ ಕಾಲ ನಿಂತುಹೋಗಿದ್ದವು. ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳೇ ನಡೆಯದೆ ಅದಷ್ಟೋ ತಿಂಗಳುಗಳು ಕಳೆದವು. ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೆಲಕಟ್ಟಿಬಿಡುವುದನ್ನು ಎದುರಿಸುವ, ಸಂಭಾಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಯಾವ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕ ಗೂಡಂಗಡಿಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಾಲ್ ಗಳಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ದಿವಾಳಿಯ ಅಂಚಿಗೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದು ಈ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ. ಕರೋನಾದಿಂದ ಆದ ಏರುಪೇರುಗಳು, ಬಡವರಿಗೆ, ಸಂಬಳದಿಂದ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಬದುಕುವವರಿಗೆ ಆದ ಪೆಟ್ಟು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಆ ಆರ್ಥಿಕ ಹೊಡೆತದಿಂದ ಇಂದಿಗೂ ಹೊರಬಂದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ತೀರಿಸುತ್ತಿರುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇರುವಾಗ ಈ ಒಂದು ಸಾಲಿನ ವರದಿ ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಮತ್ತು ನಂತರದ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಆರ್ಥಿಕ ಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ತೊಂದು ಆಯಾಮವನ್ನು ನಮ್ಮೆದುರು ತೆರೆದಿಡುತ್ತದೆ- ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕದಲ್ಲಿ ನಂತರದಲ್ಲಿ ತ್ರೀಮಂತರು ಇನ್ನಷ್ಟು ತ್ರೀಮಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಬಡವರು, ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರು ಇನ್ನಷ್ಟು ಬಡವರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಿದ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಈ ಬಡತನವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸುಸುಲ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಿದೆ.

ಶಿಶಿರ ಕಾಲ
ಶಿಶಿರ್ ಹೆಗಡೆ
shishirh@gmail.com

ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಆಗ ವ್ಯಕ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಚಿಕ್ಕ ರಸಪ್ರಶ್ನೆಯ ಕಾಲಂ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಐದಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹಲವು ವಾರ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು. ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯವರಿಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನದ ರಸಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಕೊರತೆಯಿತ್ತು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಯಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ನಮಗಿದ್ದ ಸೆಲೆ ಅದೊಂದೇ. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ರಸಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು- ಮೌಟ್ ಎವರೆಸ್ಟ್ ಮೊದಲು ಏರಿದ್ದು ಯಾರು, ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಮೊದಲು ಕಾಲಿಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾರು ಹೀಗೊಂದಿಷ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ತ್ರೀಮಂತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾರು ಎಂದು. ನಮಗೆ ಈ ಬಿಲ್ ಗೇಟ್ ಯಾರೆಂದು ಅಂದಾಜೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಅವನ ಹೆಸರು ಬಾಯಿಪಾಠವಾಗಿತ್ತು. ತ್ರೀಮಂತ ಯಾರು ಎಂದರೆ ಬಿಲ್ ಗೇಟ್. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಆತಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರೆ 'ಬಿಲ್ ಗೇಟ್ ಮಗನಂತೆ ಆಡಬೇಡ' ಎಂದು ಕಿಟಾಯಿಸುವುದು. ನಮಗೆ ಅಸಲಿಗೆ ಈ ಬಿಲ್ ಗೇಟ್ ಗಂಡೋ, ಹೆಣ್ಣೋ, ಎಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ, ಅವನ ಕೆಲಸ ಏನು ಇತ್ಯಾದಿ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ದಿಗ್ಗಜ ಎಂದೆಲ್ಲ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಓದಿದಾಗ ಬಿಲ್ ಗೇಟ್‌ನ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ತಯಾರಿಸುವ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಎಂದೇ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಬಹುಕಾಲ ಅಂದುಕೊಂಡೆವು. ಬಿಲ್ ಗೇಟ್ 1987ರಲ್ಲಿಯೇ ಜಗತ್ತಿನ ತ್ರೀಮಂತರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗನಿಸಿಕೊಂಡವನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ತ್ರೀಮಂತರ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೊದಲ ಹತ್ತರಲ್ಲಿ ಅವನ ಹೆಸರು ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ವಾರನ್ ಬಫೆಟ್, ಅಮೆಜಾನ್‌ನ ಜೆಫ್ ಬೆಜೋಸ್, ಲ್ಯಾಂಚ್ ಪೇಜ್ ಇವರೆಲ್ಲ ಎರಡು ಮೂರು ದಶಕದಿಂದ ಆ ಮೊದಲ ಹತ್ತರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಜಾನಿ, ಆದಾನಿ, ಶಿವ್ ನಾಡಾರ್, ಜಿಂದಾಲ್, ನಾರಾಯಣ್ ಮೂರ್ತಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಬಿಲಿಯನೇರ್ ಗಳು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ 240 ಜನ ಬಿಲಿಯನೇರ್‌ಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ 750, ಚೀನಾದಲ್ಲಿ 700. ಬಿಲಿಯನೇರ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನ. ಮೊದಲ ಎರಡು ಅಮೆರಿಕ ಮತ್ತು ಚೀನಾಕ್ಕೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮತೋಲನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಸ್ಥಾನ ಸಂಭ್ರಮಿಸುವಂಥದಲ್ಲ. ಬಿಲಿಯನೇರ್ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ಡಾಲರ್‌ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆಸ್ತಿಯಿರುವವರು. ಒಂದು ಡಾಲರಿಗೆ ಎಂಬತ್ತೂರು ರೂಪಾಯಿ. ಇದರರ್ಥ 83 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸ್ತಿಯಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬಿಲಿಯನೇರ್. ಇಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವವರು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ, ಆಡಳಿತದ ಮೇಲೆ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಂತ ಬಿಲಿಯನೇರ್‌ಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳೇ? ಅದೆಷ್ಟೋ ಆಗರ್ಭ ತ್ರೀಮಂತರು, ಬಿಲಿಯನೇರ್‌ಗಳ ಹೆಸರು ಎಲ್ಲಿಯೂ, ಯಾರೂ ಕೇಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಮೂರನೇ ತ್ರೀಮಂತ ಶಿವ್ ನಾಡಾರ್ ಹೆಸರು ಎಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ಕೇಳಿರುತ್ತೇವೆ? ಇವೆಲ್ಲ ಬಿಲಿಯನೇರ್- ಪರಮ ತ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೇರೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವವನು ಟೆಸ್ಲಾ, ಸ್ಟೇಸ್ ಎಕ್ಸ್, ಟ್ರಿಟರ್ (ಈಗ 'ಎಕ್ಸ್') ಖ್ಯಾತಿಯ ಎಲಾನ್ ಮಸ್ಕ್, ಸದ್ಯ ಜಗತ್ತಿನ ನಂಬರ್ ಒನ್ ತ್ರೀಮಂತ. ಎಲಾನ್‌ನ ಆಸ್ತಿ ಮುಕೇಶ್ ಅಂಬಾನಿಯ ಮೂರು ಪಟ್ಟು, ಆದರೆ ವಿಷಯ ಅದಲ್ಲ. ಎಲಾನ್ ಕೇವಲ ತ್ರೀಮಂತನಷ್ಟೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಅಂಕ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರಿ ನ್ನೇನೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಬಳಿ ಇಷ್ಟು ಕೋಟಿಯ ವಿಮಾನವಿದೆಯಂತೆ, ಅವನು ತನ್ನ ಕೂದಲಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಇಷ್ಟು ವ್ಯಯ ಮಾಡುತ್ತಾನಂತೆ ಎಂಬಂತಾದ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಾರದ ವಿಷಯಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಎಲಾನ್ ಮಸ್ಕ್ ಹಾಗಲ್ಲ. ಆತ ಬರೀ ಒಬ್ಬ ತ್ರೀಮಂತನಲ್ಲ.

ಅವನೊಬ್ಬ ದಾರ್ಶನಿಕ, ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ, ವ್ಯಾಪಾರಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞ, ಮಾತುಗಾರ, ಮಾನವತಾವಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಒಬ್ಬ ಮಹಾ ಬುದ್ಧಿವಂತ- ಜೀನಿಯಸ್. ಆತ ಉಳಿದ ಕಂಪನಿಗಳ ಮಾಲೀಕರಿಗಿಂತ, ತ್ರೀಮಂತರಿಗಿಂತ ಬಹಳ ವಿಭಿನ್ನ. ಆತನಿಗೆ ತನ್ನ ಕಂಪನಿ ತಯಾರಿಸುವ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಕಾರಿನ ಸ್ವಯಂಚಾಲನಾ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್‌ಗಳ ಒಳ ಆಯದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಬ್ಯಾಟರಿ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳೂ ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ವಿದ್ಯುತ್ ಚಾಲಿತ ವಾಹನ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾಲವಿತ್ತು. ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯೆ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಖಾಲಿಯಾದರೆ ಹಾಕಿಸಬಹುದು, ಚಾರ್ಜ್ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರೆ? ಅದಲ್ಲ ಸಮಾಲುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಿ ಹೊಸತೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಬದಲಿಸಿದವನು ಎಲಾನ್ ಮಸ್ಕ್. ಇಂದು ಅಮೆರಿಕದ ರಸ್ತೆ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಟೆಸ್ಲಾ ಕಾರುಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಳಸುವ ಎಲ್ಲಾ ವಾಹನಗಳೂ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬದಲಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಬಳಸಲಿವೆ. ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಕಾರುಗಳು ಬಹುಬೇಗ ನೇಪಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಲಿವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿದ್ಯುತ್ ಚಾಲಿತ ಬಸ್‌ಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದಲ್ಲ ಅಮೂಲ್ಯಾಗ್ಯ ಬದಲಾವಣೆ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಾಧಿಸಿ ತೋರಿಸಿದವನು ಎಲಾನ್ ಮಸ್ಕ್. ಇಡೀ ಮನುಕುಲ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ವಾಹನದಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಹೊರಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕಿದ್ದು ಎಲಾನ್. ಈಗ ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಚಾಲಿತ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಭರದಿಂದ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ವೈಪ್ರೋಚಿ ಕೊಡಲು ಶುರುಮಾಡಿದೆ.

ಆತನ ಇನ್ನೊಂದು ಕಂಪನಿ ಸ್ಪೇಸ್ ಎಕ್ಸ್. ಈ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು ಇದೇ ಎಲಾನ್ ಮಸ್ಕ್. ಈ ಕಂಪನಿ ಇಂದು ಜಗತ್ತಿನ ಅಂತರಿಕ್ಷ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಗ್ರಜ. ದೇಶದೇಶಗಳ ಅಂತರಿಕ್ಷ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ವೈಪ್ರೋಚಿ ಕೊಡುವಷ್ಟು ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಸಂಸ್ಥೆ. ಈ ವರ್ಷದ್ದೇ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನೂರು ರಾಕೆಟ್ ಅನ್ನು ಈ ಕಂಪನಿ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶಕ್ಕೆ ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ಸ್ಪೇಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ನ ರಾಕೆಟ್‌ಗಳು ವಿಮಾನದಂತೆ. ಮೇಲಕ್ಕೇರಿ ಸ್ಯಾಟಲೈಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಕ್ಷೆಗೆ ಸೇರಿಸಿ ವಾಪಸ್ ನೆಲಕ್ಕೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮರಳುತ್ತವೆ. ಮೊದಲೆಲ್ಲ ರಾಕೆಟ್‌ಗಳು ಒಂದೇ ಉಡಾವಣೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಒಮ್ಮೆ ಹಾರಿಸಿದರೆ ಆ ವಾಹನದ ಕಥೆ ಮುಗಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಎಲಾನ್ ಮಸ್ಕ್‌ನ ರಾಕೆಟ್‌ಗಳು ಪುನರ್ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಆತ ಸುಮಾರು ಐದೂವರೆ ಸಾವಿರ ತನ್ನದೇ ಕಂಪನಿಯ ಸ್ಯಾಟಲೈಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಕ್ಷೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನು ಎಂಟು ಸಾವಿರ ಸ್ಯಾಟಲೈಟ್‌ಗಳು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರಿಕ್ಷ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಲಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಸ್ಯಾಟಲೈಟ್‌ಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಒದಗಿಸಬಲ್ಲವು. ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಡಿಶ್ ಇದ್ದರಾಯಿತು, ಸಹರಾ ಮರುಭೂಮಿಯಿಂದ ಅಂತಾರ್ಜಿಕಾದವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರೂ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ. ಅವುಗಳು ನಿಯಂತ್ರಿತ ಸ್ಯಾಟಲೈಟ್‌ಗಳು. ಅವನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಯಾವುದೇ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ವರ್ಷದಿಂದ ರಷ್ಯಾ-ಉಕ್ರೇನ್ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ, ಉಕ್ರೇನ್ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಇದೇ ಎಲಾನ್ ಮಸ್ಕ್‌ನ ಕಂಪನಿ.

ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ರಷ್ಯಾ ತನ್ನ ನೌಕಾಪಡೆಯನ್ನು ತ್ರೀಮಿಯಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿತ್ತು. ಅದು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಬಳಿಯಾದರೆ? ಎಂಬ ಅತಂಕ ಉಕ್ರೇನ್‌ಗೆ. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆ ಸಾಧಿಸಲು ಉಕ್ರೇನ್ ರಷ್ಯಾದ ಹಡಗನ್ನು ಹೊಡೆದುರುಳಿಸಬೇಕೆತ್ತು, ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಬೇಕೆತ್ತು.

ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ರಷ್ಯಾದ ಜಲಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಕ್ರೇನ್ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಅವ್ಯವಿತ್ತು. ಅದಿಲ್ಲದೆ ದಾಳಿಯನ್ನು ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ರಷ್ಯಾದ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾಟಲೈಟ್ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಮಿದ್ಲು ಉಕ್ರೇನ್ ಪ್ರಧಾನಿ ಎಲಾನ್‌ಗೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಆದರೆ ಎಲಾನ್ ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಯುದ್ಧದ ದಿಶೆಯೇ ಬದಲಾಯಿತು ಎಂಬ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಿದೆ. ಹೀಗೆ ದೇಶ ದೇಶಗಳ ಯುದ್ಧದ ದಿಕ್ಕನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವಷ್ಟು ಎಲಾನ್ ಬಲಿಷ್ಠ.

ನೆಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಾರ್, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾಟಲೈಟ್, ಇಂಟರ್ನೆಟ್. ಇದೇಲ್ಲದರ ಜತೆ ಎಲಾನ್ ಮಸ್ಕ್‌ನ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನೊಂದೆಂದರೆ ಟ್ರಿಟರ್- ಈಗ ಎಕ್ಸ್. ಸೋಷಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಭಾವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನೂ ವಿವರಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ. ಟ್ರಿಟರ್ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಿ ಎಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತು. ಟ್ರಿಟರ್ ಅನ್ನು ಮಸ್ಕ್ ಖರೀದಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಅದು ಅಮೆರಿಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಿತ್ತು. ಟ್ರಿಟರ್ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಫೇಸ್‌ಬುಕ್, ಇನ್ಸ್ಟಾಗ್ರಾಂ ಇವೆಲ್ಲದರಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕ ಸರ್ಕಾರದ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ, ನೇರ ನಿರ್ದೇಶನ ಇವತ್ತಿಗೂ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾವುದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೋಡಬೇಕು, ಯಾವುದು ಸುದ್ದಿಯಾಗದಂತೆ ಅಡಗಿಸಿಡಬೇಕು ಎಂಬಂತಾದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಅಮೆರಿಕ ಸರ್ಕಾರ. ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊರಗಿಟ್ಟು ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲ ತಾಣವನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಒಂದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ- ತನ್ನ ಸ್ವಂತದ ಹಣದಿಂದ ಟ್ರಿಟರ್ ಅನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದವನು ಎಲಾನ್. ನಿನ್ನ ತಾನೇ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಒಕ್ಕೂಟ, ಟ್ರಿಟರ್ ಒಂದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳು ದೇಶಗಳ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಅಮೆರಿಕ ಸರ್ಕಾರದ ಆಣತಿಯಂತೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತವೆ, ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಒಂದು ಮುಕ್ತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣವಾಗಿ ಇಂದು ಟ್ರಿಟರ್ ನೆಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಟ್ರಿಟರ್ ಅಷ್ಟೇನೂ ಲಾಭದಾಯಕ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲ, ಎಲಾನ್ ಖರೀದಿ ಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದು. ಇವತ್ತಿಗೂ ಅದು ಮಾಡುವ ಲಾಭ ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೇ. ಆದರೂ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣ ಸಮಾಜದ ಅಗತ್ಯವೆಂಬ ಒಂದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಎಲಾನ್ ಅದನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ್ದು, ಎಲ್ಲ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ.

ಎಲಾನ್ ಮಸ್ಕ್ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ವಂತ ಕಲಿತು, ಇಷ್ಟು ಅಗಾಧವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತವನು. ಹಾಗಂತ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹಣ ವಿದ್ಯರೂ ಅವನು ಐಷಾರಾಮಿಯಲ್ಲ. ಆತನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಐಷಾರಾಮಕ್ಕೂ ಪುರುಸೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಿನಿಮಲಿಸ್ಟ್- ತನಗೆ ಏನೇನು ತೀರಾ ಅವಶ್ಯಕವೋ ಅವಷ್ಟೇ. ಇವನಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ತ್ರೀಮಂತನಾದ ಅಮೆಜಾನ್‌ನ ಜೆಫ್ ಬೆಜೋಸ್‌ಗೆ ಹೋದ ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಐಷಾರಾಮಿ ಮನೆಯಿದೆ, ಅಳುಕಾಳುಗಳಿದ್ದಾರೆ, ತನ್ನದೇ ಯಾಟ್- ಸ್ವಂತ ಹಡಗಿದೆ, ಅವನಿಗೆ ಬಿಡಿ, ಅವನ ಪ್ರೇಮಿಯಿಗಿಂತಲೇ ಎರಡು ವಿಮಾನಗಳಿವೆ. ಬಹುತೇಕ ಬಿಲಿಯನೇರ್‌ಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಶೋಕೆ. ಆದರೆ ಎಲಾನ್ ಮಸ್ಕ್‌ನ ಬದುಕು ಸರಳ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅನವಶ್ಯಕವೆಂದು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಬಂಗಲೆಯನ್ನೇ ಮಾರಾಟಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಬಹುತೇಕ ದಿನಗಳನ್ನು ಆತ ಕಳೆಯುವುದು ತನ್ನ ಕಂಪನಿಯ ಐದುನೂರು ಅಡಿಯ ಗೆಸ್ಟ್ ಹೌಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ. ಎಲಾನ್ ಮಸ್ಕ್ ರಜೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. 24 ಗಂಟೆ ಕೆಲಸ, ಅದರ ಜತೆಯಲ್ಲೇ ಪ್ರವಾಸ, ಮನರಂಜನೆ ಇತ್ಯಾದಿ. ಅವನ ಬದುಕೇ ಒಂದು ಸಂಭ್ರಮ- ಅಲ್ಲಿ ಶೋಕಿಯಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರುವುದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಪ್ರಜ್ಞೆ. ಆತನದು ಯೋಗಿಯ ಬದುಕು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಅವನಿಗಿಂತ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಪೊರೇಟರ್‌ಗಳು ಸ್ವಂತಕ್ಕೆಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ವ್ಯಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲಾನ್ ಮಸ್ಕ್‌ನ ರಕ್ಷಣೆಗೆ, ಓಡಾಟಕ್ಕೆ ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕು. ಜಗತ್ತಿನ ತ್ರೀಮಂತನೆಂದಾದಾಗ ಇವೆಲ್ಲ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು. ಆದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವನ ಶೋಕಿ ಖರ್ಚುಗಳು ಬೇರಿ ನ್ನೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಎಲಾನ್ ತ್ರೀಮಂತನಾದಂತೆಲ್ಲ ಹೊಸದಾದ, ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಿರುವ, ಹಿಂದೆ ಯಾರೂ ಮಾಡದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಮನುಷ್ಯರ ವಸಾಹತನ್ನು ಮಂಗಳಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಅವನ ಮುಂದಿನ ಗುರಿ. ಅವನದು ಹುಚ್ಚು ಕನಸುಗಳು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಅವನಲ್ಲಿ ಉಪಾಯ, ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಎಲಾನ್ ಮಸ್ಕ್‌ನಂಥವರು ಇನ್ನಷ್ಟು ತ್ರೀಮಂತರಾಗಬೇಕು ಎಂದೆನಿಸುವುದು. ತಾವು ದುಡಿದದ್ದನ್ನು ವಾಪಸ್ ಜಗತ್ತಿನ ಏಳಿಗೆಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವ ತ್ರೀಮಂತರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮತೋಲನ ತಗ್ಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ದಾನ ಧರ್ಮದಿಂದಲ್ಲ.

ಹರನಗುಡ್ಡೆಯ ಪ್ರೇಮಿ ಹೊರತಂದ ಪುಸ್ತಕ!

ಹರನಗುಡ್ಡೆ ವರ್ಷವೊಂದರಲ್ಲಿ 3 ಬಣ್ಣ ತಳೆಯುವುದು ಒಂದು ವಿಸ್ಮಯ. ಇದು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮರುಕಳಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ ಭಾವುಕನಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದಾಗ, ಅದನ್ನೊದಿದ ಹಲವರು 'ನಿಮ್ಮ ಹರನಗುಡ್ಡೆಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಬೇಕು, ಅಲ್ಲೇ ನಾವೂ ನೀವೂ ಭೇಟಿಯಾಗೋಣ' ಎಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದುಂಟು.

ನಮ್ಮೂರಿನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಹರ' ಅಥವಾ 'ಹರೆ' ಎಂದರೆ 'ವಿಶಾಲವಾದ ಬೆಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶ' ಅಥವಾ ಮೈದಾನದಂಥ ಗುಡ್ಡೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥವುಂಟು. ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ 'ಹರ' ಎಂಬ ಪದವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಹಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಿವೆ: ಬಳಿ ಹರ, ಚೇರ್ಕಿ ಹರ, ಹರನಗುಡ್ಡೆ, ಅಜ್ಜಿ ಹರ ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಪದ ಮಲೆನಾಡಿನ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ (ಉದಾ: ಕೊಟ್ಟಿಗೆಹಾರದ ಬಳಿ ಇರುವ 'ಕಾಟಿ ಹರ'. ಕಾಟಿ ಎಂದರೆ ಕಾಡೆಮ್ಮೆ ಅಥವಾ ಕಾಡು ಕೋಣ. 'ಕೊಟ್ಟಿಗೆಹಾರ' ಊರಿನ ಹೆಸರು 'ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಹರ' ದಿಂದ ಬಂದಿರಬಹುದು).

ನನ್ನ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ 'ಹರನ ಗುಡ್ಡೆ' ಎಂಬ ಒಂದು ಸುಂದರ ತಾಣದ ಕುರಿತು ಬರೆದಿದ್ದುಂಟು. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬಾರಿ ನಡೆದು ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಕಂಡ ಸುಂದರ ದೃಶ್ಯಗಳಿಂದಾಗಿ, ಹರನಗುಡ್ಡೆವು ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ತಾಣ ಎಂದೆನ್ನಬಹುದು. ಪ್ರೀತಿಯ ತಾಣ ಎಂದ ಕೂಡಲೆ, ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ವಾಸಮಾಡ ಬೇಕೆಂದಲ್ಲ. ಹರನಗುಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಏಕೆಂದರೆ, ಆ ಎತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಬಿಸಿಲಿನ ರಾಪು ಸಹ ಜೋರು. ಆದರೂ ಹರನಗುಡ್ಡೆ ಒಂದು ಸುಂದರ ತಾಣ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅದನ್ನು ಕಂಡವರಾರೂ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಲಾರರು. ಆದೇಕೆ ಆ ಒಂದು ಜಾಗದ ಕುರಿತು ಪದೇ ಪದೇ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೆಲವು ಓದುಗರು ಸಣ್ಣಗೆ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದ್ದೂ ಉಂಟು!

ಅದೊಂದು ವಿಶಾಲ ಮೈದಾನ- ನಡುವೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುಗಳು ವಿಚಿತ್ರಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆ ಎತ್ತಿದ್ದು, ಆ ಕಷ್ಟನೆಯ ಮುರಕಲ್ಲುಗಳ ಪ್ರಕೃತಿಶಿಲ್ಪವು ಆ ಜಾಗದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸಿದೆ! ಅಲ್ಲಿನ ಮುರಕಲ್ಲಿನದ್ದೂ ವಿಶೇಷವುಂಟು; ಹಲವು ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಉದ್ದಗಲದ ಮುರಕಲ್ಲು ಹಾಸು ಆ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹರಡಿದ್ದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಹಳೆಯವರ ನಂಬಿಕೆಯಂತೆ, ಹರನಗುಡ್ಡೆವು ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಮುರಕಲ್ಲಿನ ಹಾಸಿನ ಮೇಲೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ! ಜತೆಗೆ, ಆ ಮುರಕಲ್ಲಿನ ತಳದಲ್ಲಿ ಟೊಳ್ಳು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಸುರಂಗ, ಗುಹೆಗಳು ಇರಬಹುದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ. ಆ ಟೊಳ್ಳಿನಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ತುಂಬಿದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ಇರಬಹುದು, ಅದನ್ನು ಸರ್ಪ ಕಾಯು ತಿದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇದೆ! ಈ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ, ಹರನಗುಡ್ಡೆದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವಾಗ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಧನ್ ಧನ್ ಎಂಬ ಸದ್ದಾಗುತ್ತದೆ- ಕೆಳಗೆ ಟೊಳ್ಳು ಇದೆ ಎಂಬ ಸೂಚನೆ ಅದು. ಯಾರಿಗೊತ್ತು, ಹರನಗುಡ್ಡೆದ ತಳವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಟೊಳ್ಳಾಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು, ಅಲ್ಲಿ ಗುಹೆಗಳೂ ಇರಬಹುದು- ನೆಲ್ಲಿತೀರ್ಥದ ಗುಹೆಯ ರೀತಿ!

ನಮ್ಮ ಹಳೆಮನೆಯಿಂದ 1.5 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರ ದಲ್ಲಿರುವ, ಮರಗಳ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿರುವ, ಸುಮಾರು 120 ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹತ್ತಿ ಹೋಗಬೇಕಾದ, ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶದ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ, ತುಸು ಎತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಹರನಗುಡ್ಡೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ಬಣ್ಣ ಬದಲಿಸುತ್ತದೆ! 1) ಮಳೆ ಬಿದ್ದ ತಕ್ಷಣ, ಇಡೀ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆದು, ಹಸಿರು ಹಾಸಿದ ನೆಲ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. 2) ನವೆಂಬರ್-ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅದೇ ಹುಲ್ಲು 2 ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಬೆಳೆದು, ಹೊಳೆವ ತಿಳಿಬೆಳಿ ಬಣ್ಣ ತಳೆದು (ಆಗ ಹುಲ್ಲನ್ನು 'ಕರಡ' ಎನ್ನುವರು, ಇದು ಜಾನುವಾರು ಮೇವೂ ಹೌದು, ಮನೆಗೆ ಹೊದಿಸುವ ಹುಲ್ಲೂ ಹೌದು), ಗಾಳಿಗೆ ತೊನೆದಾಡುವಾಗ ಇಡೀ ಗುಡ್ಡೆವೇ ಸಣ್ಣಗೆ ನರ್ತಿಸುವಂತೆನಿಸುತ್ತದೆ. 3) ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ನಂತರ, ಬೇಸಗೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಕರಡ ಒಣಗಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದು ಸುಟ್ಟು ಹೋದಾಗ, ಇಡೀ ಮೈದಾನವು ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು

ಶಶಾಂಕಣ
ಶಶಿಧರ ಹಾಲಾಡಿ
shashidhara.halady@gmail.com

ಬೂದಿ ಬಣ್ಣ ತಳೆಯುತ್ತದೆ! ಈ ರೀತಿ ಹರನಗುಡ್ಡೆವು ವರ್ಷವೊಂದರಲ್ಲಿ 3 ಬಣ್ಣ ತಳೆಯುವುದು ಒಂದು ವಿಸ್ಮಯ. ಇದು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮರುಕಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಚೋದ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಅಂಕಣ ದಲ್ಲಿ ಭಾವುಕನಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದಾಗ, ಅದನ್ನೊದಿದ ಹಲವರು 'ನಿಮ್ಮ ಹರನಗುಡ್ಡೆಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಚಂದ ಇದೆ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದೀರಾ! ಅಲ್ಲೇ ನಾವೂ ನೀವೂ ಭೇಟಿಯಾಗೋಣ' ಎಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದುಂಟು. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದೂ ಕುಳಿತು ಹರನಗುಡ್ಡೆಯ ನನ್ನ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಓದಿದ ಓದುಗರು, ನಮ್ಮ ಮೊದಲ ಭೇಟಿಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಜಾಗ ಹರನಗುಡ್ಡೆ! ಆಪ್ಪಾಯಿ ಮಾನವಾದ, ಸುಂದರವಾದ ಹರನಗುಡ್ಡೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, ಪ್ರಕೃತಿಯ, ಪರಿಸರದ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡು

ಬಾಲ್ಯ ಕಳೆದ ಪ್ರೀತಿಯ ಮನೆ

ವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಐಡಿಯಾ! ಆದರೆ ಹರನ ಗುಡ್ಡೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬಹು ದೂರ; ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಯ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ. ಹರನಗುಡ್ಡೆ ಎಂದ ಕೂಡಲೇ ಎಲ್ಲವೂ ಸುಂದರ ಆಗಿರಲೇಬೇಕಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಹರನಗುಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ದೇವ-ಭೂತಗಳರುತ್ತವೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಹಿಂದೆ ಇತ್ತು; ನಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ಆ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸಾಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು, ಸುಮಾರು 120 ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಏರಿದ ನಂತರ, ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ದಟ್ಟ ಕಾಡು. ಅಲ್ಲಿ ಮರಗಳ ದಟ್ಟಣೆ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು ಎಂದರೆ, ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲು ನೆಲವನ್ನು ಸೋಂಕದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆಲ್ಲ, ಹಾಗೆ. ಆ ಕಾಡನ್ನು ದಾಟಿದ ತಕ್ಷಣ, ಒಮ್ಮೆಗೇ ಎಂಬಂತೆ ಮರಗಳ ದಟ್ಟಣೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ಬೆಳಕು ತುಂಬಿ ಕೊಳುತ್ತದೆ, ಬಿಸಿಲು ತಲೆಯನ್ನು ತುರುಗುಟ್ಟಿಸ ತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಸುಮಾರು 2 ಕಿ.ಮೀ. ತನಕ ಯಾವುದೇ ಮನೆ, ಗದ್ದೆ, ತೋಟ ಇಲ್ಲ; ಒಂದೇ ಮಟ್ಟದ, ಏರಿಳಿತ ಇಲ್ಲದ ದಾರಿ. ಅದೊಂದು ನಿರ್ಜನ ಮೈದಾನ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮರಗಳು,

ಮುರಕಲ್ಲುಗಳು, ಬಿಸಿಲು ಇರುವಾಗಲಂತೂ, ಆ 2 ಕಿ.ಮೀ. ನಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಸುಸ್ತು. ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರ ವಿಚಿತ್ರ ಹೆಸರಿನ ದೆವ್ವಗಳು ಇರುತ್ತವೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಹೋಗಬಾರದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ನಡುಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತು, ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತು ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೇ ಹೋಗಲೇಬಾರದು ಎಂಬ ಬಲವಾದ ನಂಬಿಕೆ.

ನಾನು ಹರನಗುಡ್ಡೆದ ಆ ಕಾಲುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬಾರಿ ನಡೆದುಕೊಂಡೇ ಹೋದದ್ದುಂಟು; ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 11 ಗಂಟೆಯ ಮುಂಚೆ ಮತ್ತು ಸಂಜೆ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯ ನಂತರ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಸಾಗಿದ ಅನುಭವ ನನ್ನದು; ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ದೇವ-ಭೂತಗಳ ಕಾಟ ಎದುರಾಗಲಾರದು ಎಂಬ ದೈರ್ಯ! ಒಹುಠಾ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದವರಿಗೆ ಕಾಡುವ ನಿರ್ಜಲೀಕರಣ, ವಿಪರೀತ ಬಿಸಿಲಿನ ಬೇಗೆ ಯಿಂದಾಗಿ, ಮನಸ್ಸು ವಿಹ್ವಲಗೊಂಡು ಭಯಕ್ಕೊಳಗಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಅಂಥ ಭೂತ ಭಯವು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ನಮ್ಮ ಜನಪದರನ್ನು ಕಾಡಿರಬೇಕು.

ಅಂದ ಹಾಗೆ, ಹರನಗುಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ನಾನೇಕೆ ಹಲವು ಬಾರಿ ನಡೆದು ಸಾಗಿದ್ದೆ ಎಂದು ನೀವು ಕೇಳಬಹುದು! ತುಸು ನಿರ್ಜನ ಎನ್ನಬಹುದಾದ ಆ ಬ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ನಡೆಯುವ ದರ್ಮ ಏನಿತ್ತು, ಆ ರೀತಿ ನಡೆಯುವ ಮೊದಲೇ ಪ್ರೀತಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತಾ ಅಥವಾ ಹಲವು ಬಾರಿ ನಡೆದ ನಂತರ ಆ ಗುಡ್ಡೆದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತಾ ಎಂಬ ಕುತೋದ್ಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೂ ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಲ್ಲೆ! ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಸುಮಾರು ಒಂದು ಶತಮಾನದ

ಹರನಗುಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಗುವ ಕಾಲಾರಿ ಹಿಡಿದು ನಡೆಯುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸಲೀಸು ಎನಿಸಿತ್ತು.

ಹರನಗುಡ್ಡೆಯ ಆ ವಿಶಾಲ ಬಯಲು, ಅಲ್ಲಿನ ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಟ್ಟಲೆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕರಡ, ಗಾಳಿ ಬೀಸುವಾಗ ತೊನೆದಾಡುವ ಕರಡದ ಲಾಸ್ಯ, ಜಾನುವಾರುಗಳು ಆ ಕರಡವನ್ನು ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಓಡಾಡುವ ದೃಶ್ಯ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಇಂದಿಗೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಿದೆ. ಆದರೇನು ಮಾಡುವುದು, ಆ ಬಯಲಿನ ವೈಶಾಲ್ಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿ ಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕೂಡಿಸಿ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದು 'ಗೋವೆ ಪ್ಲಾಟ್'! ಇದಂಥ ವಿಚಿತ್ರಪದ ಎನ್ನಬೇಡಿ. 'ಗೋವೆ' ಅಂದರೆ ಗೋವೆ ಹಣ್ಣಿನ ಮರ (ಗೋಡಂಬಿ); ಪ್ಲಾಟ್ ಅಂದರೆ, 'ಕೃಷಿ ಎಸ್ಟೇಟ್' ಎಂಬುದರ ನಮ್ಮೂರಿನ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದ. ಸರಕಾರವು ಹರನಗುಡ್ಡೆಯುದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಗೋವೆ ಅಥವಾ ಗೋಡಂಬಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗೋಡಂಬಿ ಮರಗಳು ಬೆಳೆದವು. ಈ 'ಗೋವೆ ಪ್ಲಾಟ್' ಮೇಲೆ, ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿಗಾಗಿ, ಕರಾವಳಿಯ ಬೇರೆ ಕಡೆ ನಡೆದಂತೆ, ಎಂಡೋಸ ಲ್ಯಾನ್ ಸಿಂಪಡಣೆಯೂ ಆಗಿತ್ತು ಎನಿಸುತ್ತದೆ (ವಿಚಿತ ಮಾಹಿತಿ ನನ್ನ ಬಳಿ ಇಲ್ಲ). ಹರನಗುಡ್ಡೆದ ವೈಶಾಲ್ಯಕ್ಕೆ ಭಾಗ ತಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಚಟುವಟಿಕೆ ಎಂದರೆ, ಈಚಿನ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಾಲಾಯ ತಸ್ತೆ ನಮಾ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜತೆಗೆ, ಹರನಗುಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಗಿದ್ದ ದಾರಿಯನ್ನು ಬಳಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ; ಎಲ್ಲೆಡೆ ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನ, ಇತರ ವಾಹನಗಳ ಬಳಕೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಯಾರೂ ಹರನಗುಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಡೆದು ಸಾಗುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಆ ನಿರ್ಜನ ಬಯಲುದಾರಿಯಲ್ಲಿ 6 ಕಿ.ಮೀ. ನಡೆದು ಸಾಗಿ, ನನ್ನ ಮಾವನ ಮನೆಯನ್ನು ತಲುಪುವುದು ಅಂದಿನ ಮಧುರ ನೆನಪುಗಳಾಗಿ ಸ್ಮರವಾಗಿವೆ.

ಈ ಹರನಗುಡ್ಡೆ, ಅದನ್ನೇರುವ 120 ಮೆಟ್ಟಿಲು ಗಳು, ಹತ್ತಿರದ ಬಳಿ ಹರ, ಸೊಪ್ಪಿನ ಅಣೆ, ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟರ ಅಣೆ, ಆ ಸುತ್ತಲಿನ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೂಪದ ಮರಗಳ ಕಾಯಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸುವ ಪಾದ್ಯ ತೈಲ, ಕಾಟು ಮಾವಿನ ರುಚಿ ವೈವಿಧ್ಯ, ಹರನ ಗುಡ್ಡೆಯಿಂದ 4 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದ ಬೃಹತ್ ಬಂಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರ ಹೊಂಡ, ನಮ್ಮೂರಿ ನಲ್ಲಿರುವ ಹಾರುವ ಜೀವಿಗಳು ಇಂಥ ವಿಷಯ ಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನು ಬರೆದಿರುವ ಬರಹ ಗಳ ಸಂಕಲನವೊಂದು ಈಗ ಬೆಳಕು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಕೃತಿಯ ಹೆಸರು 'ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡೆಗಳ ನಡುವೆ ಪುಟ್ಟ ಮನೆ'

ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ, ಈ ರೀತಿ ಪರಿಸರ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕಿನ ವೈವಿಧ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬರೆಯಲು ನನಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ಸೂರ್ತಿ, ಬೆಂಬಲ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿ, ಬರಹಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿದ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಭಟ್ ಅವರ ಹೊಸ ಕೃತಿ 'ನಿದ್ರೆಯೇ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಮೂಲವಯ್ಯ' ಸಹ ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಜತೆ ನನ್ನ ಪುಸ್ತಕ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ನನಗೆ ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಕ್ಷಣ. 'ಸಪ್ತ ಬುಕ್ ಹೌಸ್' ಹೊರತರುತ್ತಿರುವ ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು 68 ಕೃತಿಗಳು, 9.12.2023ರಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10 ಗಂಟೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗಾಂಧಿಭವನದಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಖಂಡಿತ ಬನ್ನಿ. ಪುಸ್ತಕ ಓದುತ್ತಾ, ಹರನಗುಡ್ಡೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಸ್ಮಯಗಳ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯೋಣ! ಬರ್ತೀರಲ್ಲ!

CENTRAL UNIVERSITY OF KARNATAKA

Any Feedback
Contact Us

Central Library

08477-226717

librarian@cuk.ac.in

<http://cuklibrary.ac.in/index.html>

Central University of
Karnataka, Kalaburagi-
585367,India